

Perspectiefnota

2025-2028

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	1
2. Opbouw van deze perspectiefnota	8
3. Financieel Beeld	9
3.1. Vertrekpunt.....	9
3.2. Technische uitgangspunten.....	15
3.3. Financieel beeld na verwerking voorstellen	15
3.4. Reserves	16
3.5. Risicoparagraaf.....	16
4. College Actie Programma (CAP)	18
4.1 Inleiding	18
4.2. CAP Financieel	19
4.3. Prioriteiten CAP	20
4.4. Overige prioriteiten	25
5. Ombuigingen	30
Advies VNG.....	30
6. Ontwikkelingen.....	32
6.1 Koers houden in onzekere tijden	32
6.2 De gemeentelijke financiën	32
6.3 Sociaal Domein	33
6.4 De demografische ontwikkelingen.....	34
6.5 Regio	34
7. Programma's.....	37
7.1 Programma Mens en Samenleving	40
7.1.1 Portefeuillehouders.....	40
7.1.2 Onze ambitie	40
7.1.3 Ontwikkelingen bestaand beleid	42
7.1.4 Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid.....	45
7.1.5 Nieuw beleid.....	45
7.1.6 Overzicht van de voorstellen.....	45
7.2 Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed.....	48
7.2.1 Portefeuillehouders.....	48

7.2.2	Onze ambitie	48
7.2.3	Ontwikkelingen bestaand beleid	48
7.2.4	Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid	48
7.2.5	Nieuw beleid	48
7.2.6	Overzicht van de voorstellen	49
7.3	Programma Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid	52
7.3.1	Portefeuillehouders	52
7.3.2	Onze ambitie	52
7.3.3	Ontwikkelingen bestaand beleid	56
7.3.4	Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid	57
7.3.5	Nieuw beleid	58
7.3.6	Overzicht van de voorstellen	60
7.4	Programma Economie, Werk, Toerisme en Recreatie	62
7.4.1	Portefeuillehouders	62
7.4.2	Onze ambitie	62
7.4.3	Ontwikkelingen bestaand beleid	63
7.4.4	Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid	64
7.4.5	Nieuw beleid	64
7.4.6	Overzicht van de voorstellen	64
7.5	Programma Bestuur en Dienstverlening	66
7.5.1	Portefeuillehouders	66
7.5.2	Onze ambitie	66
7.5.3	Ontwikkelingen bestaand beleid	66
7.5.4	Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid	69
7.5.5	Nieuw beleid	69
7.5.6	Overzicht van de voorstellen	70
BIJLAGE 1	Vervangingsinvesteringen	72
BIJLAGE 2	Uitvoeringsplan GVVP jaarschijf 2025	76

1. Voorwoord

Van links naar rechts: de wethouders Maurice Remery en Esther Prent, burgemeester Ruud van den Belt, de wethouders Kees Gommeren en Nadir Baali

Voor u ligt de Perspectiefnota 2025-2028 van onze gemeente. Zoals gebruikelijk biedt deze nota een overzicht van de belangrijkste beleidsinhoudelijke en financiële ontwikkelingen, die ons - in een voortdurend bestuurlijk-ambtelijk samenspel - helpen om vast te houden aan de koers die we met elkaar voor ogen hebben. Bedoeld om onze gemeente, in alle opzichten, toekomstbestendig te maken.

Onze koers zal altijd onderhevig zijn aan maatschappelijke veranderingen zoals, actueel, de formatie van een nieuw kabinet. Hoe duidelijker we onze koers formuleren en volgen, hoe minder we van de lijn en het beoogde eindpunt hoeven afwijken, terwijl we toch blijven meebewegen op de golven.

Tegelijkertijd is het aan ons als gemeente(n) om mede uitvoering te geven aan het regeerakkoord, zoals dat vooralsnog op hoofdlijnen is gepresenteerd. Om volwaardig onze rol te vervullen als zelfstandig orgaan binnen het grote geheel, waarin we een onmisbare schakel zijn.

Na een langdurige periode van politieke instabiliteit, lijkt de aantreding van een nieuwe, extraparlamenteair kabinet nu dan toch echt aanstaande. Hoe dit in de praktijk gaat werken, en welke consequenties dit heeft op de diverse beleidsterreinen en de overheidsfinanciën, zal naar verwachting pas blijken uit de eerste miljoenennota van het nieuwe kabinet, die op Prinsjesdag wordt gepresenteerd.

Ook is het nog afwachten waartoe de uitslagen van de Europese verkiezingen in juni zullen leiden. Het Europese beleid heeft in toenemende mate invloed op lokaal niveau en biedt zeker kansen voor onze positie als centraal gelegen gemeente in de zuidwestelijke delta van Nederland en Vlaanderen.

Zo kunnen we nadrukkelijk ons voordeel doen met de recente erkenning door Unesco van het Geopark Schelde Delta, met de Brabantse Wal als oostgrens van dit unieke, grensoverschrijdende, historische natuurgebied. Een toeristisch trekpleister van wereldformaat.

(On)zekerheden

Halverwege het derde decennium van de 21ste eeuw mogen we constateren dat de *roaring twenties* van de vorige eeuw zich in ieder geval in naam lijken te herhalen. Waar het interbellum destijds gepaard ging met economische groei en de opkomst van modern vermaak, kampen we nu meer met een voortduring van internationale crisissen en conflicten, die onvermijdelijk ook van invloed zijn op het bestuur en de samenleving van ons land en onze eigen gemeente.

De zekerheden die we voorheen hadden of in ieder geval meenden te hebben, zijn allesbehalve vanzelfsprekend meer, zo constateerde onlangs ook het CBS. Goede zorg, nutsvoorzieningen, een stabiele overheid, kansgelijkheid, de natuur en bestaanszekerheid; het is allemaal fors onder druk komen te staan.

Zonder somber te willen zijn, is het een realistische constatering dat we leven in fragiele tijden, waarin onzekerheid de boventoon dreigt te voeren. We maken met de opkomst van kunstmatige intelligentie ook nu een ware revolutie door, met grote voordelen bijvoorbeeld op medisch gebied. Maar ook met alle risico's van dien, waar het gaat om onze privacy en veiligheid. Niets lijkt in dit opzicht meer onmogelijk.

In de loop der geschiedenis is de wereld welbeschouwd nooit gevrijwaard geweest van oorlogen, crisissen en grote veranderingen die daaruit voortvloeiend in onze maatschappij. Denk maar eens aan de woningnood uit de jaren na de Tweede Wereldoorlog of de oliecrisis van de jaren zeventig. Of anderzijds de industriële revolutie en de opkomst van de computer, waar we onmogelijk meer van buiten zouden kunnen.

Grote gemene deler

Waar omwentelingen en uitvindingen in vroeger tijden vaak een langere aanloop kenden, gaan nieuwe ontwikkelingen tegenwoordig razendsnel, in een amper bij te houden tempo. In die hectische wereld zoeken we allemaal naar een omgeving die ons vertrouwen, geborgenheid, zekerheid en perspectief biedt. Er is behoefte aan eendracht, maar naarmate individuele problemen groeien (koopkracht, bestaanszekerheid, mentale gezondheid, woningnood) is de grote gemene deler steeds verder te zoeken. Een haast ondoordringbaar woud van informatiebronnen, inclusief niet geverifieerd en zelfs *fake* nieuws, maken het er niet gemakkelijker op.

Deze realiteit is echter niet gebaat bij doemdenken, noch bij het schetsen van een donker toekomstbeeld, als wel bij een lokaal bestuur dat ambities weet om te zetten naar acties en ook moeilijke keuzes durft te maken voor een zo positief mogelijk perspectief, waarvan zoveel mogelijk inwoners op de korte en de lange(re) termijn profijt kunnen hebben.

We doen het samen

Voor die niet te onderschatten opgave staan we, maar we staan niet alleen. We hebben in onze eigen gemeenschap per slot van rekening de mensen, de kennis, de ervaring, de middelen, de ambitie, de kracht, het goud, én we hebben elkaar om onze toekomst gestalte te geven.

De geschiedenis heeft ons bovendien geleerd dat juist in tijden dat niets vanzelfsprekend is vaak onvermoede krachten boven komen drijven, die zeker wanneer ze gebundeld worden nieuw elan teweegbrengen en ervoor zorgen dat nieuwe ontwikkelingen in een stroomversnelling geraken. Met zo'n 24.500 inwoners die allemaal hun eigen expertise en betrokkenheid kunnen inbrengen, mogen we onszelf sowieso tot veel in staat achten. Juist ook op momenten dat het erop aan komt zetten velen in onze gemeenschap een stap naar voren, in het belang van ons allemaal.

Zodoende houden we samen ook diegenen aan boord, die anders buiten de boot dreigen te vallen. Participatie over en weer, van gemeente naar gemeenschap en vice versa, maakt dat iedereen betrokken kan zijn. Alsook dat de belangen worden vertegenwoordigd van hen die, om uiteenlopende redenen, niet voor hun eigen belangen kunnen opkomen.

Hét verhaal van Steenberg

Op de gevel van ons gemeentehuis staat sinds enige tijd met grote letters "Welkom in ons gemeentehuis". Een hartelijke uitnodiging aan iedereen om gebruik te maken van onze dienstverlening en onze gastvrijheid. Een warm welkom ook aan iedereen die zich geroepen voelt om onze gemeente mee vooruit te helpen, op alle fronten.

Dat doen we vanuit de gedachte, of beter gezegd de overtuiging dat we met "We hebben hier goud in handen!" over een ijzersterk verhaal beschikken. Een verhaal dat hout snijdt en z'n oorsprong vindt in onze rijke geschiedenis, waarin telkens weer gebleken is hoe veerkrachtig we zijn en periodes van tegenslag werden overwonnen, om plaats te maken voor langdurige tijden van groei en bloei.

"Hét verhaal van Steenberg", uiteraard met inbegrip van al onze kernen, is het verhaal van saamhorigheid en innovatie. Het verhaal van boeren, burgers en bedrijven, die ondanks hun soms tegengestelde belangen, er steeds opnieuw wél in zijn geslaagd om die grote gemene deler te vinden en het beste uit elkaar naar boven te halen.

Ons verhaal, vastgelegd in het zogenoemde *position paper*, is dynamisch en verdient een ereplek op de bovenste plank van elke boekenkast, maar bescheiden als we zijn schreeuwen we het niet van de daken. We vinden onszelf misschien wel niet bijzonder genoeg, maar dat zijn we wel degelijk.

Vraag creëren bij het aanbod

Want wie ons verhaal kent, die érkent en hérkent het. Zo is wel gebleken tijdens de opnames van de podcast "We hebben hier goud in handen!", waarbij alle gasten - van binnen en van buiten onze gemeente - unaniem tot dezelfde, eensluidende conclusie kwamen: We hebben hier inderdaad goud in handen, maar we moeten er wel als een juwelier mee omgaan. Dus: Zuinig op zijn en zorgen dat het blijft schitteren.

Maar we zullen ook de vraag moeten creëren bij het aanbod en onszelf (beter) moeten verkopen. Er komt niemand naar ons toe met de vraag wat we allemaal te bieden hebben; dat moeten we zelf onder de aandacht (blijven) brengen.

We staan er ook buiten onze eigen gemeentegrenzen gelukkig niet alleen voor en alle samenwerkingsverbanden met overheids- en andere instanties binnen de regio moeten we dan ook optimaal benutten, zoals we recent ook hebben gedaan met betrekking tot de succesvolle Regiodeal.

Als gemeente behoren we daarnaast tot de 4de stedelijke regio van Noord-Brabant en is het van belang om onze banden met de provinciale overheid verder aan te halen. Op de provincie Noord-Brabant komen zoveel uitdagingen en opgaven af, dat ook op dit bestuurlijke niveau duidelijke keuzes gemaakt moeten worden om te kijken wat het beste bij onze provincie past, waar het we met z'n alleen het meeste baat bij kunnen hebben en hoe we dit alles (ruimtelijk en maatschappelijk) kunnen inpassen. Voor de provincie is het daarom van wezenlijk belang te weten welke mogelijkheden wij als gemeente en als regio kunnen bieden en waarop onze focus ligt.

In het kielzog daarvan ontstaat vervolgens ook ruimte voor andere lokale en regionale doelstellingen; die liften als het ware mee op de ontwikkelingen waaraan we samen onze eerste prioriteit geven. Zonder het totaalplaatje, zal het omgekeerd een moeizaam en veel minder kansrijk traject zijn om de handen op elkaar te krijgen voor een veelheid aan op zichzelf staande projecten en afzonderlijke belangen.

Wederzijdse afhankelijkheid

Het positioneren en profileren van onze gemeente met "Hét verhaal van Steenberg", binnen een regio die zich transformeert naar het groene, duurzame en circulaire centrum van de Benelux, is ook noodzakelijk om de landelijke en internationale aandacht op Steenberg en West-Brabant te vestigen. Hiervoor zijn we nu nog in hoge mate afhankelijk van externe factoren, zoals met name het bedrijfsleven. Met als belangrijkste wapenfeit van de laatste tijd de toekenning van de Koning Willem I-prijs aan Royal Cosun.

Deze meest prestigieuze ondernemersprijs van ons land, ook wel vergeleken met de "Oscar" voor de beste film, straalt eerst en vooral natuurlijk af op alle medewerkers en leden van de coöperatie die Cosun 125 jaar na de oprichting nog altijd is. De kracht van coöperaties als Cosun, gestoeld op wederzijdse afhankelijkheid van alle betrokkenen, is een toonbeeld van een beproefde samenwerkingsvorm die de tand des tijds glansrijk heeft doorstaan.

Die wederzijdse afhankelijkheid is net zo goed van toepassing op onze gemeente, in relatie tot onze inwoners, ondernemers, bezoekers, relaties en partners. Wij zijn de verbindende factor. Onze toegevoegde waarde in dit geheel is de ruimte te groeien en te ontwikkelen, in de breedste betekenis.

Daartoe hebben we wel een scherp inzicht nodig in de exacte mogelijkheden voor de groei van met name woningbouw en bedrijvigheid; de belangrijkste voorwaarden om onze kernen leefbaar te houden en brede welvaart na te kunnen streven voor al onze huidige en toekomstige inwoners. Niet groeien, op welke schaal we dat uiteindelijk ook willen en kunnen doen, betekent

onvermijdelijk stilstand en dus achteruitgang. Een neerwaartse spiraal laat zich doorgaans moeilijk ombuigen, dus is het zaak om eruit te blijven.

Groene transitie in volle gang

Groei slaat natuurlijk ook op de groene transitie, waar we allemaal onderdeel van zijn en die onze gemeente in de gelegenheid stelt om een voortrekkersrol te vervullen. Onder het motto DuurSAMEN streven naar een klimaat- en energieneutrale gemeente in 2050, die ook volledig circulair is, wat betekent dat we alles wat we gebruiken ook weer hergebruiken.

Duurzaam samenwerken en de groene transitie van onze regio, komen ook terug in “de groene golf” die door de Regio West-Brabant (RWB) wordt uitgerold, bedoeld om in 2030 koploper te zijn in de transitie naar een plantaardige en circulaire economie. Zeker in dit verband staan alle neuzen ondertussen wel dezelfde kant op en weten we als regio precies hoe we ons het best kunnen onderscheiden.

Ook sluiten onze ambities naadloos aan bij de Europa-brede *Green Deal* en weten we dat Europa hoog inzet op de versteviging van regionale economische ecosystemen. Het is aan ons om onze toegevoegde waarde aan te tonen en zo hopelijk op Europese gelden te bemachtigen.

Waar we onze ecologische voetafdruk en het gebruik van fossiele grondstoffen de komende jaren drastisch willen terugdringen, is het juist de bedoeling om middels de groene transitie onze positie in de regio, maar ook op landelijke en internationale schaal te versterken en te verankeren. De potentie(s) daarvoor hebben we in huis. Onze spreekwoordelijke achtertuin is van oudsher een vruchtbare voedingsbodem voor planten, zoals de suikerbiet, die alles in zich blijken te hebben voor een zogeheten *plantbased* toekomst.

De agrofoodsector groeit en bloeit hier misschien zelfs wel als nooit tevoren, waar het echter nog aan ontbreekt is een structurele relatie met onderwijsvoorzieningen, van vmbo tot universitair/wetenschappelijk. Hierin kunnen wij als gemeente onze verbindende rol pakken, zodat er ook genoeg medewerkers beschikbaar komen voor het gevarieerde aanbod aan banen in deze branche.

Vergelijkbaar hiermee is het huidige tekort aan voldoende maintenance-personeel voor het onderhoud aan (militaire) vliegtuigen in Woensdrecht. De banen liggen als het ware voor het oprapen en maken zowel onze gemeente als de regio West-Brabant West bijzonder aantrekkelijk als vestigingsgebied voor nieuwe bedrijven en inwoners. Mits we dus tijdig helpen zorgen voor de noodzakelijke aansluiting met het onderwijs.

Vooruitgang boeken door in balans te blijven

Dit alles vraagt om daadkracht en een projectmatige aanpak van ons als gemeentebestuur en onze ambtelijke organisatie, zodat we samen met onze inwoners op koers blijven en uitgroeien tot een ontwikkelgemeente. Zonder uiteraard afbreuk te doen aan onze hoogwaardige dienstverlening, is een traditionele beheergemeente niet meer van deze tijd. Onze bedrijfsvoering wordt hier, na de afronding van het organisatieontwikkelingsproces, in toenemende mate op ingericht.

Van ons als volksvertegenwoordigers en openbaar bestuurders mag worden verwacht dat we - vanuit onze strategie en visie, zoals beschreven in het lopende raadsakkoord en het College Actie Programma (CAP) - de route kiezen naar een betere toekomst voor alle volgende generaties. Voor een langdurige groeiende, bloeiende en welvarende gemeenschap. Waarin iedereen zich veilig weet en thuis voelt en voorgaande generaties de ondersteuning krijgen die zij hoogstpersoonlijk hebben verdiend. Dat doen we door ons bewust te zijn van het belang van sterke sociale structuren en daarin te investeren.

Van ons mag ook worden verwacht, dat we de uitdagingen die we op ons pad tegenkomen niet uit de weg gaan, maar met vertrouwen en lef durven aan te pakken. Dat we vooruitgang boeken door de juiste balans te vinden tussen onze ambities, onze middelen en onze menskracht. Eenzelfde evenwicht is nodig tussen alle bedrijfsmatige en infrastructurele ontwikkelingen aan de ene kant en de waarde van ons landschap aan de andere. Online en offline, hand in hand. De gezellige reuring van onze vitale stad en dorpskernen versus de rust en de natuur in de polders en het water eromheen. Het landelijk gebied dat onze authentieke kernen aaneenrijgt tot hét perfecte plaatje. Waarbij we allemaal meeschrijven aan “Hét verhaal van Steenberg”, elke dag weer.

Financiële vooruitzichten

Wie door zijn oogcharen naar deze nota kijkt, zal vast en zeker het perspectief zien dat we voor ogen hebben en waarvoor we aan de lat staan. En zal zich, met ons college, ongetwijfeld realiseren dat we daarom voor positieve ombuigingen moeten zorgen, hoe die er financieel vertaald ook uit komen te zien. Dat kunnen we doen door alle kansen die hier liggen te verzilveren en te investeren in onze samenleving, zodat we het goud dat we hier in handen hebben diamant wordt.

Wie alleen de “kille cijfers” in ogenschouw neemt, staat mogelijk al gauw voor een dilemma. Want, over zekerheden gesproken: die biedt het Rijk dus niet meer zoals we in het verleden gewend waren. Incidentele in plaats van structurele bijdragen krijgen de overhand, al biedt de voorjaarsnota van de Rijksoverheid wel enige verlichting ten opzichte van eerdere prognoses. De gevolgen van het financiële Rijksbeleid zijn zichtbaar in de jaarschijven 2026, 2027 en 2028. Ons beleid is erop gericht dat we in oktober 2024 een begroting aanbieden die voor elke jaarschijf sluitend is. Het saldo van de perspectiefnota 2025-2028 is als volgt:

	2025	2026	2027	2028
Saldo Perspectiefnota 2025-2028	191.086	-398.964	-728.695	-728.852

Dit levert de volgende aandachtspunten en uitdagingen op:

- Voor het collegeactieprogramma (CAP) zijn budgetten opgenomen voor de planvorming en nog niet voor de uitvoering. Dit met uitzondering van Economische Kracht. Voor deze prioriteit hebben we al uitvoeringsmiddelen opgenomen.
- Om te voldoen aan onze wettelijke taak ligt er de komende jaren een omvangrijke (financiële) opgave. Een aantal scholen zijn aan vervanging of verbouwing toe. Dat legt een omvangrijke claim in de begroting voor 2025 en verder.
- De beschikbare compensatie voor lonen en prijzen is volledig ingezet, er is geen structurele ruimte meer die kan dienen als buffer.
- De al eerder aangestipte onzekerheid in de algemene uitkering voor de jaren na 2026.
- De open eind-situatie in het sociaal domein.

De effecten hiervan op onze meerjarenbegroting vanaf 2026 zijn nog niet concreet genoeg om nu al financieel te vertalen. Maar, willen we koers houden op onze ambities, dan moeten we ook koers houden op onze financiële positie. Wij zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van raad, college en ambtelijke organisatie om, op weg naar de Perspectiefnota 2025, financiële ruimte in te bouwen in onze meerjarenraming.

Vervolgstappen

Op 4 juni 2024 staat de ambtelijke toelichting van de Perspectiefnota gepland. De behandeling van de Perspectiefnota vindt plaats in de raadsvergadering van 4 juli 2024. In de tussentijd worden de effecten van de meicirculaire verder uitgewerkt. Samen met deze Perspectiefnota vormt dit de opmaat naar de programmabegroting 2025.

In de overtuiging dat verschillende opvattingen tot diversiteit en de beste besluiten leiden, vertrouwen wij erop dat we elkaar gaan vinden in de vervolgstappen die nodig zijn om onze koers samen vast te houden. Wij zien uw algemene beschouwingen met belangstelling tegemoet en kijken uit naar de beraadslagingen.

Het college van burgemeester en wethouders

2. Opbouw van deze perspectiefnota

De Perspectiefnota 2025-2028 kent voor het grootste deel dezelfde opbouw als in voorgaande jaren. Na het voorwoord, waarin de bestuurlijke boodschap is opgenomen, wordt ingegaan op het financieel beeld. Dat is de financiële vertaling van de ontwikkelingen naar de begroting 2025-2028. Daarin is een totaalbeeld gegeven van alle mutaties ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027. De informatie is als volgt opgebouwd:

- Bepalen van het financieel vertrekpunt;
- De technische uitgangspunten (de parameters die we gebruiken voor het opstellen van de begroting);
- Het financieel beeld na verwerking van alle voorstellen;
- Het financieel beeld van het CollegeActieProgramma;
- De reservepositie;
- De financiële risico's.

Bij de voorstellen voor budgetaanpassing wordt ingegaan op de noodzakelijke aanpassingen en aanpassingen. De noodzakelijke aanpassingen kunnen worden gezien als bijstellingen in het bestaand beleid gericht op de realisatie van het raadsakkoord 'Van ambitie naar actie'. Tevens worden er een aantal voorstellen gedaan voor nieuw beleid.

In het tabblad CollegeActieProgramma treft u de collegeprioriteiten. De collegeprioriteiten bestaan uit de negen CAP (Collegeactieprogramma) prioriteiten en tien overige projecten die wij ook als collegeprioriteit hebben aangemerkt. In totaal wordt er gerapporteerd over 19 prioriteiten. De stand van zaken en de doorkijk naar 2025 voor de prioriteiten vindt u terug in het desbetreffende programma. Voor elke prioriteit wordt aangegeven wat de financiële consequenties zijn voor de Perspectiefnota.

In het tabblad Ontwikkelingen wordt dieper ingegaan op programma overstijgende ontwikkelingen zoals gemeentefinanciën, trends en regionale ontwikkelingen.

In het tabblad Programma's treft u de ontwikkelingen in de vijf begrotingsprogramma's aan, met daarin de noodzakelijke bijstellingen in het bestaand beleid en de voorstellen voor nieuw beleid.

De bijlagen bevatten de gebruikelijke informatie, te weten de opvolging van de moties en amendementen en de jaarschijf 2025 van het GVVP.

Met deze opbouw ligt het zwaartepunt van de strategische trends vooral bij de collegeprioriteiten en de ontwikkelingen.

3. Financieel Beeld

In dit hoofdstuk starten we met het financiële vertrekpunt. Vervolgens beschrijven we de technische uitgangspunten die zijn gehanteerd. Daarna voegen wij de voorstellen van deze nota toe aan het vertrekpunt. We eindigen met de impact van de voorstellen op de reservepositie.

In de financiële overzichten zijn verwijzingen naar de toelichtingen opgenomen die na de betreffende tabel zijn weergegeven.

3.1. Vertrekpunt

Het vertrekpunt voor deze perspectiefnota 2025 wordt bepaald door de stand van de begroting 2024-2027 (waarbij de jaarschijf 2028 is toegevoegd), aangevuld met de verwerking van de decembercirculaire 2023, verwerking van de effecten van de voorjaarsnota 2024 van het Rijk (voorbereiding op e meicirculaire 2024), verwerking van de effecten op de BUIG en de uitkeringen, de besluitvorming van college of raad, de effecten van de risicoparagraaf, de structurele mutaties van de jaarstukken 2023, de bijstellingen als gevolg van autonome en wettelijke ontwikkelingen. De ontwikkelingen zijn verwerkt "voor de streep". Deze ontwikkelingen zijn nodig om de bestaande bedrijfsvoering en dienstverlening op het gekozen kwaliteitsniveau te kunnen continueren en garanderen.

	2025	2026	2027	2028
1. Stand meerjarenbegroting 2024	3.036.108	-118.164	25.357	65.849
Bijstellingen gemeentefonds				
2.a Verwerking decembercirculaire 2023	1.967.892	1.906.527	1.910.057	1.907.123
2.b Effecten aanpassing nieuwe maatstaven	-1.007.329	-880.466	-880.278	-803.633
2.c Effecten voorjaarsnota 2024 Rijk	-386.000	1.480.000	1.430.000	1.409.000
Totaal bijstellingen gemeentefonds	574.563	2.506.061	2.459.779	2.512.490
3. Effecten macrobudget op BUIG	140.070	108.591	114.071	144.866
4. Reeds genomen besluiten College/Raad	-403.386	-273.386	-273.386	-273.386
5. Effecten Risicoparagraaf begroting 2024	-1.050.000	-1.050.000	-1.450.000	-1.450.000
Bijstellingen wettelijk/autonoom				
6. Ontwikkelingen wet- en regelgeving	-514.836	-514.836	-514.836	-514.836
7. Actualisatie kapitaallasten vervangingsinvesteringen	-13.406	-24.406	-26.062	-94.542
8. Structurele effecten jaarrekening 2023	-84.500	-84.500	-84.500	-84.500
9.a Aanpassing bijdragen verbonden partijen	-271.575	-206.372	-237.167	-292.842
9.b Indexering OZB	228.048	228.048	228.048	228.048
9.c Stelpost loon- en prijsontwikkelingen	-800.000	-800.000	-800.000	-800.000
Totaal bijstellingen wettelijk/autonoom	-1.456.269	-1.402.065	-1.434.516	-1.558.671
Vertrekpunt voor Perspectiefnota 2025:	841.086	-228.964	-558.695	-558.852

De toelichtingen zijn hierna weergegeven.

1. Stand meerjarenbegroting 2024

Dit is het eindsaldo van de jaarschijven 2025 tot en met 2027 uit de meerjarenbegroting 2024-2027, vastgesteld in november 2023. Jaarschijf 2028 is hieraan toegevoegd.

2. Bijstellingen gemeentefonds

Algemene uitkering; decembercirculaire 2023

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste dekkingsbron voor de gemeentelijke uitgaven. Via circulaires worden gemeenten geïnformeerd over de hoogte van de uitkering. De jaarlijkse fluctuaties in de algemene uitkering, ingegeven door het rijksbeleid, blijven een risico voor gemeenten. Deze perspectiefnota is opgesteld aan de hand van de decembercirculaire van 2023. Voor de gemeente Steenbergens zijn de cijfers doorgerekend en geeft in onderstaande tabel het volgende effect aan:

2. a. Verwerking decembercirculaire 2023

Ten opzichte van de septembercirculaire 2023 valt de decembercirculaire 2023 nadeliger uit.

De volgende mutaties zijn het gevolg:

Mutatie decembercirculaire ten opzichte van de septembercirculaire 2023				
Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Inflatiecorrectie verspringsbasisjaar *1	1.935.402	1.875.919	1.879.192	1.876.012
Hoeveelheidsverschillen	32.490	30.608	30.865	31.111
Totaal verwerking decembercirculaire 2023	1.967.892	1.906.527	1.910.057	1.907.123

*1 Er is vanaf 2025 een positief effect in verband met de prijs- en loonindexaties. Deze worden gebruikt voor de loon- en prijsontwikkelingen (LPO) vanaf 2025.

2. b. Effecten aanpassing nieuwe maatstaven t.o.v. de decembercirculaire 23

De maatstaven zijn geactualiseerd op basis van de laatst ontvangen betaalspecificatie van het Rijk en deze werken met peildata. Voor het aantal inwoners en woonruimten is dat 1 januari van het uitkeringsjaar. De basisgegevens van veel van die maatstaven worden 'in huis' bijgehouden en opgegeven aan het CBS door collega's bij andere afdelingen of regionale uitvoeringsorganisaties (WOZ, GSD).

Voor de gemeente Steenbergens zijn de cijfers doorgerekend en geeft in onderstaande tabel het volgende effect aan:

Effecten aanpassing nieuwe maatstaven				
Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Correctie algemene uitkering lagere inwonersaantallen *1	-190.906	-183.277	-183.982	-116.940
Correctie algemene uitkering lage inkomens *2	-816.422	-697.189	-696.296	-686.692
Totaal effecten aanpassing nieuwe maatstaven	-	-880.466	-880.278	-803.633

*1 Het aantal inwoners is in 2023 afgenomen in vergelijking met vorig jaar. Deze verandering wordt nu meegenomen in de maatstaf en gecorrigeerd.

*2 Het aantal huishoudens met een laag inkomen is landelijk gestegen, wat heeft geleid tot een structurele daling van de uitkeringsfactor voor alle gemeenten. Hoewel deze lagere uitkeringsfactor voor alle gemeenten geldt, varieert de ontwikkeling van het aantal huishoudens met een laag inkomen sterk per gemeente. In het geval van de gemeente Steenbergens was een prognosebijstelling van -145 nodig voor de aantallen van de maatstaf lage inkomens. Dit resulteert in een dubbel effect: een afname van het aantal huishoudens met lage inkomens en een lagere uitkeringsfactor voor de gemeente.

2. c. Effecten van de voorjaarsnota 2024

Daarnaast is de Voorjaarsnota 2024 op maandag 15 april 2024 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren. Over deze gevolgen worden de gemeenten geïnformeerd via de meicirculaire 2024. De meicirculaire - de belangrijkste circulaire voor gemeenten - is niet tijdig beschikbaar om mee te nemen in deze perspectiefnota. Omdat de meicirculaire 2024 nog niet beschikbaar is voor de gemeente Steenberg en worden de cijfers, aan de hand van de informatie van de Voorjaarsnota 2024, doorgerekend en geeft in onderstaande tabel de volgende effecten aan voor de gemeente Steenberg en:

Effecten van de voorjaarsnota 2024				
Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Opschalingskorting *1	-	852.000	845.000	839.000
Accres ontwikkeling (cep/pbbp) + incl. compensatie *2	-386.000	628.000	585.000	570.000
Totaal effecten van de voorjaarsnota 2024	-386.000	1.480.000	1.430.000	1.409.000

*1 Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Sinds 2019 is een stand van de opschalingskorting bereikt van € 300 miljoen. In de Voorjaarsnota 2024 is de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt.

*2 In de Voorjaarsnota 2024 is de financieringssysteematiek vervroegd naar 2024, waarbij het volume accres nu wordt bepaald op basis van een 8-jaars gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Dit resulteert in lagere tranches voor 2024 en 2025 in vergelijking met de Miljoenennota 2024. De tranches voor deze jaren worden nu structureel opgenomen in plaats van incidenteel, waardoor het accres voor deze periode lager is en vanaf 2026 hoger zal zijn. Het LPO-accres is geactualiseerd voor het Centraal Economisch Plan (CEP) 2024 en de indexatie voor loon- en prijsontwikkeling vanaf 2024 is gebaseerd op de prijs van het bruto binnenlands product (pbbp).

In de meicirculaire 2024 worden deze cijfers definitief. Deze kunnen dus nog afwijken van de definitieve doorrekening, welke wordt verwerkt bij de begroting 2025.

3. Effecten macrobudget op BUIG

Voor de gemeente Steenberg en zijn de cijfers doorgerekend en geeft in onderstaande tabel het volgende effect aan:

Mutatie BUIG periode 2025-2028	Jaarschijven gemeente Steenberg en			
	2025	2026	2027	2028
Buigbudget totaal				
Berekening via prognosemodel	6.019.430	6.189.251	6.360.731	6.557.526
Stand bij de gemeente Steenberg en	5.204.644	5.204.644	5.204.644	5.204.644
Verschil	814.786	985.607	1.157.087	1.353.882
Buigkosten totaal				
Berekening via model ISD	5.989.500	6.191.800	6.357.800	6.523.800
Stand bij de gemeente Steenberg en	5.314.784	5.314.784	5.314.784	5.314.784
Verschil	674.716	877.016	1.043.016	1.209.016
TOTAAL BUIG periode 2025-2028	140.070	108.591	114.071	144.866

4. Hieronder het overzicht van genomen financiële besluiten door college of raad tot 1 juni 2024.

Onderwerpen	Besluit	Jaarschijven			
		2025	2026	2027	2028
*1 Subsidieaanvraag WijZijn welzijnstaken 2024		-173.628	-173.628	-173.628	-173.628
*2 Tarieven GI's		-82.700	-82.700	-82.700	-82.700
*3 Uitvoering jeugdgezondheidszorg (TWB)		-17.058	-17.058	-17.058	-17.058
*4 Piek reisdocumenten		-130.000	-	-	-
Totaal besluiten College/Raad		-403.386	-273.386	-273.386	-273.386

*1 WijZijn biedt als partner in het voorliggend veld ondersteuning aan inwoners van de gemeente Steenberg. Diverse welzijnstaken zoals het algemeen maatschappelijk werk en mantelzorgondersteuning zijn middels een langlopende subsidierelatie bij WijZijn ondergebracht. Voor de subsidie aanvraag is er geen volledige dekking beschikbaar

*2 In opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft KPMG-onderzoek gedaan naar de gemiddelde kostprijsberekening en bekostigingsvormen voor de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Met de uitkomsten van de onderzoeken zijn Rijk, VNG en GI's om de tafel gegaan om tot bestuurlijke afspraken en bijbehorende handreiking te komen over een landelijk tarief vanaf 2024. Met de nieuwe tarieven wordt voldaan aan de landelijke richtlijnen voor tarieven en workload voor GI's, zodat de sector weer toekomstbestendig is en ouders en kinderen die van de GI afhankelijk zijn, worden voorzien van tijdige, passende en adequate ondersteuning.

*3 Thuiszorg West-Brabant (TWB) voert het basispakket JGZ uit voor de kinderen van 0-4 jaar in de gemeente Steenberg. De kosten voor de uitvoering van het basispakket stijgen. Dit komt door enerzijds een daling in het aantal kinderen in zorg en anderzijds een stijging van de kostprijs per kind en een indexeringspercentage.

*4 Vanaf maart 2024 worden we geconfronteerd met een aanzienlijke toename van de vraag naar reisdocumenten, als gevolg van de invoering van het tien jaar geldige reisdocument in 2014. We willen het huidige niveau van dienstverlening aan de balies van burgerzaken blijven continueren, zonder lange wachttijden. Om adequaat om te gaan met deze zogenaamde paspoortpiek, die zich uitstrekt tot en met 2029, is de formatie van Burgerzaken met 2 FTE uitgebreid. In Q3 2025 vindt evaluatie plaats of dat deze uitbreiding in de praktijk nodig is gebleken en voor de jaren 2026 t/m 2028 wordt gehandhaafd. De jaarlijkse kosten bedragen € 130.000.

5. Hieronder het overzicht van de doorgerekende effecten van de risicoparagraaf begroting 2024.

Onderwerpen	Jaarschijven			
	2025	2026	2027	2028
Stelpost onderwijshuisvesting *1	-	-	-400.000	-400.000
Stelpost Energiekosten *2	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Cao-ontwikkelingen 2024	-850.000	-850.000	-850.000	-850.000
Totaal effecten risicoparagraaf	-1.050.000	-1.050.000	-1.450.000	-1.450.000

*1 In de begroting van 2024 heeft de gemeente Steenberg ervoor gekozen nog geen bedragen te reserveren voor onderwijshuisvesting, conform het financiële beleid dat vereist dat budgettering enkel plaatsvindt met heldere kosten- en tijdsinformatie. Hoewel het Integraal Huisvestingsplan (IHP) nog niet definitief is, is het wel al bekend dat ongeveer 6 scholen binnen 15 jaar vervangen of grootschalig gerenoveerd moeten worden, waarvan 4 in de komende 5 jaar. Het plan omvat tevens het evalueren van overtollig vastgoed. Om proactief te handelen naar de toekomst, wordt vanaf 2027 een post van € 400.000 opgenomen als structurele kosten voor deze investeringen.

*2 De energiekosten waren nog niet aangepast in de begroting van 2024 en de daaropvolgende jaren vanwege de energiecrisis. We hebben eerst gewacht op de aanbesteding van de energietarieven aan het begin van 2024 en hebben vervolgens een impactberekening gemaakt. Hieruit blijkt dat er een structurele extra kostenpost van € 200.000 aan energiekosten zal zijn.

*³ De loonkosten in de begroting 2024 en de meerjarenramingen zijn gebaseerd op de CAO voor gemeenten 2023, die afliep in 2024. De nieuwe cao-gemeente is in december 2023 definitief geworden. Bijna alle gemeenteambtenaren zullen een loonsverhoging van 4,75% ontvangen op 1 januari 2024 en nog eens 1,25% op 1 oktober 2024. Deze verhoging geldt voor een periode van 15 maanden, van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025, en resulteert in een structurele toename van € 850.000 voor de gemeente Steenbergen.

Bijstellingen wettelijk/autonoom

6. Ontwikkelingen wet- en regelgeving

Hieronder het overzicht met de financiële consequenties:

Onderwerpen	Jaarschijven			
	2025	2026	2027	2028
Leerlingenvervoer * ¹	-329.400	-329.400	-329.400	-329.400
Indexering GIA * ²	-35.436	-35.436	-35.436	-35.436
Reiskosten * ³	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Totaal	-514.836	-514.836	-514.836	-514.836

*¹ Leerlingenvervoer is een wettelijke taak met open-einde financiering, wat betekent dat aanvragen voor leerlingenvervoer moeten worden gehonoreerd en uitgevoerd als er volgens de geldende verordening recht op leerlingenvervoer bestaat. In 2023 heeft er een Europese aanbesteding plaatsgevonden en is de nieuwe vervoerder in december 2023 van start gegaan. De tarieven van de nieuwe vervoerder zijn aanzienlijk hoger. Daarnaast is er sprake van een aanzienlijke kostenstijging met betrekking tot het leerlingenvervoer naar de mytyschool in Roosendaal, onder andere als gevolg van een toename van het aantal leerlingen. Dit alles resulteert in een extra benodigd budget van in totaal € 329.400 ten opzichte van het oorspronkelijke budget voor 2024.

*² In de regio West-Brabant wordt samengewerkt aan de aanpak van Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Met het regionale beleidskader GIA en Meldpuntcrisiszorg (MCZ) wordt voortgebouwd op het programma Geweld Hoort Nergens Thuis. Het doel is om geweld eerder en effectiever te signaleren en te stoppen, met duurzame oplossingen. Het vastgestelde beleidskader van de gemeente Steenbergen richt zich op het versterken van Veilig Thuis West-Brabant en het aanpakken van knelpunten, waaronder financiële uitdagingen. Voor 2025 wordt het budget voor GIA geïndexeerd met 2,9%. De gemeente Steenbergen draagt hieraan € 35.436 bij.

*³ In november 2022 is besloten de reiskostenvergoeding woon-werkverkeer aan te passen vanwege de verhoging van de belastingvrije kilometervergoeding. De verwachting was € 0,22 per 1 januari 2024, maar dit is nu € 0,23. Daarnaast zijn door de toename van woon-werk kilometers van het personeel, de reiskosten ook gestegen.

7. Actualisatie kapitaallasten vervangingsinvesteringen

Dit betreft de actualisatie (inclusief indexatie) van de benodigde kapitaallasten voor de vervangingsinvesteringen 2025-2028 (zie bijlage 1).

8. Structurele effecten jaarrekening 2023

Hieronder het overzicht van structurele mutaties van de jaarstukken 2023.

Onderwerpen Jaarstukken 2023	Jaarschijven			
	2025	2026	2027	2028
* ¹ Toegang en 1e voorzieningen; Spoedeisende zorg	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
* ² Jeugdhulp; crisis LA/GGZ bedrijf	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
* ³ Verkeer en Vervoer; Klein onderhoud wegen	100.000	100.000	100.000	100.000
* ⁴ Verkeer en Vervoer; onkruidbestrijding	36.500	36.500	36.500	36.500
* ⁵ Veiligheid; opvang zwerfdieren	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
* ⁶ Veiligheid; Zorg- en Veiligheidshuis Markieszaten	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
* ⁷ Veiligheid; Taskforce RIEC	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Totaal structurele mutaties jaarstukken 2023	-84.500	-84.500	-84.500	-84.500

*1 Spoedeisende zorg wordt uitgevoerd middels de inzet van jeugdprofessionals en gedragswetenschappers. In eerdere P&C stukken is rekening gehouden met de tariefstijging van de jeugdprofessionals voor de reguliere zorg, maar met de spoedeisende zorg is echter geen rekening gehouden.

*2 In 2023 is er een zorgaanbieder overgegaan naar landelijke tarieven en maakt daarmee geen deel meer uit van regionale afspraken. Dit in verband met de specialistische zorg die zij bieden. De landelijke tarieven zijn hoger dan de regionale afspraken voorheen.

*3 Vanaf 2024 wordt het klein onderhoud wegen anders ingeregeld. Dit wordt nader uitgelegd in programma 3.

*4 Bij de tussenrapportage 2023 is het budget voor onkruidbestrijding opgehoogd naar aanleiding van een nieuwe aanbesteding. Dit blijkt echter positiever uit te vallen en wordt nader toegelicht in programma 3.

*5 Gemeenten hebben wettelijke en gemeentelijke verplichtingen voor gevonden en gehouden dieren, maar ook voor dieren in nood. De dieren noodhulp is uitbesteed aan dierenopvangcentrum Arduin. Arduin heeft recentelijk aangegeven dat ze hun diensten willen stoppen. Met omliggende gemeenten wordt gekeken naar een alternatief wat gebaseerd is op een bedrag per inwoner. Hierdoor is het huidige budget niet toereikend.

*6 De bijdrage voor het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten staat te laag en op de verkeerde post begroot. In de jaarstukken 2023 is dit geconstateerd in de tussenrapportage 2024 wordt dit gecorrigeerd.

*7 Het budget voor de Taskforce RIEC is al een aantal jaren niet toereikend voor de genoemde bijdrage.

9. a. Verbonden Partijen

Tijdens de besluitvormende raadsvergadering van 20 juni 2024 worden alle begrotingen van de verbonden partijen behandeld. De besturen van de verbonden partijen dienen rekening te houden met de ingediende zienswijzen. De besturen dienen de gemeenteraden te informeren op welke wijze zij omgaan met de zienswijze. Bij de begroting 2025 van gemeente Steenbergen zal in de paragraaf Verbonden Partijen worden aangegeven wat gedaan is met eventuele zienswijzen.

De mutaties in de bijdrage van de verbonden partijen, ten opzichte van de begroting 2024, hebben vooral te maken met loon- en prijsontwikkelingen. Alleen is bij de berekening van de bijdrage van het West Brabants Archief rekening gehouden met de gewijzigde verdeelsleutel. Dit betekent voor onze gemeente een stijging in de bijdrage aan het West Brabants Archief.

In navolgende tabel zijn de aanpassingen van de bijdrage voor de gemeente Steenbergen per verbonden partij weergegeven.

Verbonden partijen	Aanpassingen bijdragen			
	2025	2026	2027	2028
Veiligheidsregio Midden en West-Brabant (VRMWB)	59.167	83.125	85.817	46.031
Werkvoorzieningsschap West Noord Brabant (WVS)	-31.974	9.527	-17.958	73.073
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst West-Brabant (GGD)	-11.510	1.756	11.807	-20.311
Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West (RAV)	-	-	-	-
Regio West-Brabant (RWB)	-92.855	-80.405	-93.657	-118.484
Omgevingsdienst Midden en West-Brabant (OMWB)	-141.557	-152.398	-158.659	-190.032
West Brabants Archief (WBA)	33.167	14.220	13.117	5.214
Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten (RBL)	-	-	-	-
Intergemeentelijk Sociale Dienst (ISD)	-86.013	-82.197	-77.634	-88.333
Totaal, nadeel bijdragen verbonden partijen	-271.575	-206.372	-237.167	-292.842

9. b. indexering van OZB

Voor de indexering van de OZB wordt aangesloten bij het raadakkoord "van Ambitie naar Actie". Dat betekent dat de OZB stijgt met het inflatiepercentage. Voor 2025 wordt een inflatiepercentage gehanteerd van 3,8%.

9. c. Stelpost loon- en prijsontwikkelingen

De stelpost (€ 800.000 structureel) is bedoeld om de toekomstige loon- en prijsstijgingen op te vangen.

3.2. Technische uitgangspunten

Met de perspectiefnota leggen we de raad de kaders voor waarmee het college bij het opstellen van de begroting rekening behoort te houden. Belangrijk daarbij zijn de uitgangspunten voor de begroting om deze toekomstbestendig te houden.

- Aantal inwoners: 24.494 (stand 1-1-2024): in de jaren 2025 (24.692), 2026 (24.872), 2027 (25.052) en 2028 (25.232)
- Aantal woningen: 10.877 (stand 1-1-2024): in de jaren 2025 (11.068), 2026 (11.168), 2027 (11.268) en 2028 (11.368)
- De perspectiefnota is gebaseerd op de decembercirculaire, aangevuld met de effecten van de voorjaarsnota 2024 van het Rijk
- Lonen en sociale lasten: *voor het jaar 2025 is het nog niet bekend*
- Prijzen goederen en diensten: *voor het jaar 2025 is het nog niet bekend*
- Huren, pachten, entreekaartjes e.d. 3,8%
- OZB: 3,8%
- Overige belastingen: 3,8%
- Rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges: 100% kostendekkendheid

3.3. Financieel beeld na verwerking voorstellen

Hieronder het overzicht waarin alle voorstellen uit deze nota zijn verwerkt. De specificaties treft u aan bij de programma's in hoofdstuk 7.

	2025	2026	2027	2028
Vertrekpunt voor PPN 2025	841.086	-228.964	-558.695	-558.852
Bijstelling bestaand en nieuw beleid programma 1 Mens en samenleving (hoofdstuk 7.1)	70.000	-	-	-
Bijstelling bestaand en nieuw beleid programma 2 Kunst, cultuur en erfgoed (hoofdstuk 7.2)	100.000	30.000	30.000	30.000
Bijstelling bestaand en nieuw beleid programma 3 Fysieke leefomgeving en duurzaamheid (hoofdstuk 7.3)	290.000	100.000	100.000	100.000
Bijstelling bestaand en nieuw beleid programma 4 Economie, werk, toerisme en recreatie (hoofdstuk 7.4)	60.000	10.000	10.000	10.000
Bijstelling bestaand en nieuw beleid programma 5 Bestuur en dienstverlening (hoofdstuk 7.5)	130.000	30.000	30.000	30.000
Totaal voor bijstellingen bestaand en nieuw beleid	650.000	170.000	170.000	170.000
Saldo Perspectiefnota 2025	191.086	-398.964	-728.695	-728.852

3.4. Reserves

Hieronder is een verloopoverzicht opgenomen van de reserves. Dit overzicht is gebaseerd op de eindsaldi van de jaarstukken 2023 en geeft een doorkijk voor de komende jaren.

In deze doorkijk zijn, naast alle bestaande claims uit de meerjarenbegroting 2024-2027, ook de aanvullende claims uit 2024 van de vastgestelde raadvorstellen, de overheveling van incidentele budgetten van 2023 naar 2024, het jaarrekeningresultaat van de nog niet vastgestelde jaarrekening 2023 en het resultaat van het meerjarenperspectief 2025-2027 meegenomen.

Doorkijk Reserves * € 1.000	31-12 2023	Mutatie 2024	31-12 2024	Mutatie 2025	31-12 2025	Mutatie 2026	31-12 2026	Mutatie 2027	31-12 2027
1. Algemene reserve	11.967	-680	11.287	761	12.048	-644	11.404	-944	10.460
<i>Waarvan:</i>									
<i>Risicoreserve</i>	2.896	0	2.896	0	2.896	0	2.896	0	2.896
<i>Onderzoeksbudget raad</i>	10	0	10	0	10	0	10	0	10
<i>Reserve covid- en energiecrisisfonds</i>	51	-51	0	0	0	0	0	0	0
<i>Reserve CollegeActieProgramma</i>	0	460	460	570	1.030	-245	785	-215	570
<i>Resultaat meerjarenperspectief 2024-2027</i>	0	835	835	191	1.026	-399	627	-729	-102
<i>Vrije ruimte</i>	9.010	-1.924	7.086	0	7.086	0	7.086	0	7.086
2. Reserve Transitie Organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	179	0	179	0	179	0	179	0	179
4. Reserve Economische ontwikkeling	3.036	382	3.418	0	3.418	0	3.418	0	3.418
5. Reserve Beheer openbare ruimte	6.712	-251	6.461	-251	6.210	-251	5.959	-251	5.708
6. Bestemmingsreserve overig	9.751	-557	9.194	-558	8.636	-499	8.137	-485	7.652
Totaal	31.645	-1.106	30.539	-48	30.491	-1.394	29.097	-1.680	27.417

3.5. Risicoparagraaf

De Perspectiefnota is bij uitstek het document waarmee de koers voor de komende jaren op de hoofdlijn wordt bepaald. Binnen de kaders van deze nota werkt het college de begroting 2025 en meerjarenramingen 2026-2028 verder uit. Dit betekent dat ook de risico's op hoofdlijnen worden geschetst. De verder uitwerking en verwerking in het risicomanagementsysteem vindt plaats in het begrotingsproces. Dan bepalen we ook welk bedrag nodig is al weerstandscapaciteit.

Hieronder worden de belangrijkste risico's, verbonden aan deze perspectiefnota, verder toegelicht.

Risico 1 Financiële dekking toekomstige plannen

De ambities uit het raadsakkoord zijn vertaald naar een set van collegeprioriteiten. Terecht houden we vast aan deze koers en brengen we de financiële positie zoveel mogelijk in lijn met deze ambities. Voor een aantal collegeprioriteiten kan dat ook. De plannen voor Duurzaamheid zijn voorzien van budget en ook voor de prioriteit Economische Kracht zijn middelen aanwezig. Op het gebied van onderwijshuisvesting is een 1^e stap gezet met het reserveren van structurele middelen vanaf 2027 (€ 400.000).

Voor een groot aantal collegeprioriteiten kan dat nog niet. Er is eerst nog veel voorbereidend werk nodig om te komen tot een plan met eventueel benodigde investeringen. Voor dit voorbereidende werk is budget opgenomen. Maar voor de uiteindelijke uitvoering nog niet. Er is ook nog geen globale doorkijk van benodigde investeringen voor de komende 10 jaar. Bij de meeste collegeprioriteiten komt in de teksten terug dat de kosten op dit moment nog niet zijn te bepalen.

In ons financieel beleid hanteren we de lijn dat we pas budget opnemen als plannen een bepaalde mate van concreetheid hebben. Hiermee voorkomen we dat de begroting onnodig wordt belast. Deze lijn brengt wel het risico met zich mee dat ambities uiteindelijk niet haalbaar blijken. Het is belangrijk om daarop te anticiperen en tijdig ruimte in te bouwen in de begroting.

Voor de collegeprioriteit Gebiedsontwikkeling worden de kosten voorgefinancierd vanuit de CAP-middelen en uiteindelijk ten laste gebracht van de projecten. Dit brengt het risico met zich mee dat, bij het niet doorgaan van de projecten, de kosten als verlies moeten worden genomen.

Risico 2 Algemene uitkering gemeentefonds

De meest recente ontwikkelingen, waaronder de Voorjaarsnota en het hoofdlijnenakkoord van de formerende partijen, dragen niet bij aan financiële zekerheid voor gemeenten. Deze onzekerheid wordt op verschillende onderdelen van de nota benadrukt en vormt een risico voor het realiseren van onze risico's.

Daarnaast zien we dat de mutaties in maatstaven ook zorgt voor veel fluctuaties in onze algemene uitkering. Voor 2025 betekent dit een neerwaartse correctie van maar liefst € 1 miljoen (afgerond). Voor het grootste deel wordt dit veroorzaakt door de correctie van het aantal inwoners met een laag inkomen. Dit betekent dat we in de organisatie alert moeten zijn als parameters veranderen en dat direct verwerken naar de stand van de algemene uitkering.

Overigens gaan we in deze nota uit van een bescheiden groei van het aantal inwoners en woningen. Het risico is aanwezig dat deze lager uitkomt dan de raming.

Risico 3 Sociaal Domein

Met het open eind karakter vormt het sociaal domein nog steeds een hoog risico in onze begroting. Zowel de informatie bij de demografische ontwikkelingen in hoofdstuk 6 als de informatie in het Programma Mens en Samenleving geeft aan dat de vergrijzing toeneemt. Dat vormt een omvangrijk risico bij de Wet maatschappelijke ondersteuning. Verder signaleert de VNG in de reactie op het hoofdlijnenakkoord een mogelijke toename van wachtlijsten in de jeugdzorg.

Risico 4 Toename van cyberrisico's

Steeds meer organisaties krijgen te maken met cybercrime, ook gemeenten. Inmiddels is het één van de grootste bedrijfsrisico's. Cyber is een professionele business, die zich razendsnel ontwikkelt. De cyberrisico's maken – uiteraard – deel uit van ons gemeentelijk risicoprofiel. Voor het afdekken van risico's hebben we weerstandsvermogen beschikbaar. Maar is dit wel voldoende om de risico's af te dekken. Er is behoefte aan actualisatie van het cyberrisico. Daarbij komen verschillende vragen aan de orde? Wat betekenen de razendsnelle ontwikkelingen voor onze huidige risico inschatting? Welke maatregelen zijn er aanwezig en werken die optimaal? Welk risico accepteren we en voor welke moeten we wellicht een verzekering afspreken? Deze actualisatie wordt afgerond in het najaar van 2024.

Risico 5 Meicirculaire niet verwerkt

Vrijwel elk jaar lopen we aan tegen het feit dat de meicirculaire van het gemeentefonds niet kan worden meegenomen in de Perspectiefnota. Ook in deze nota is de meicirculaire niet meegenomen. Wij hebben ons gebaseerd op de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Pas in de meicirculaire komen de definitieve cijfers. Deze kunnen afwijken van de cijfers die nu zijn opgenomen.

4. College Actie Programma (CAP)

4.1 Inleiding

Het Collegeactieprogramma (CAP) is de uitwerking van het raadsakkoord 'Van ambitie naar actie' 2022-2026. Hierin zijn negen collegeprioriteiten benoemd, te weten:

1. Participatie(beleids)kader;
2. Toegankelijk sociaal domein;
3. Actieplan Wonen;
4. Ontwikkelplannen;
5. Duurzaamheid;
6. Gebiedsontwikkeling;
7. Maatschappelijk Vastgoed;
8. Economische Kracht;
9. Organisatieontwikkeling.

Daarnaast heeft het college aanvullend nog tien projecten benoemd waar prioriteit aan gegeven wordt als het gaat om het verdelen van schaarse middelen (geld en capaciteit). Dit zijn:

1. Onderwijshuisvesting;
2. Ontwikkeling Vossenburcht;
3. Vitale Vesting;
4. Woonwagens;
5. Omgevingsvisie 2024;
6. Uitvoeringsprogramma GVVP;
7. Project Verkeersveiligheidsagenda 2025-2026;
8. Fort Henricus;
9. Linie van de Eendracht;
10. Toekomstvisie Nieuw-Vossemeer.

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op deze collegeprioriteiten voor zover ze nog niet zijn afgerond. Benoemd wordt wie de portefeuillehouder is, wat de collegeprioriteit inhoudt en wat de stand van zaken is. In de programma's zal verder worden ingegaan op de voortgang en er zal een vooruitblik worden gegeven naar 2025. In tegenstelling tot de voorafgaande P&C-cyclus wordt daarmee gerapporteerd in de programma's en niet meer in een apart hoofdstuk.

4.2. CAP Financieel

Hieronder is een overzicht opgenomen van de uitgaven voor de CAP-prioriteiten in 2024-2027. Ook is een doorkijk gegeven van de reserve CollegeActieProgramma voor de komende jaren.

Lopende budgetten begroting:

Programmabudgetten CAP 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Duurzaamheid	260.000	260.000	260.000	-
Economische kracht	166.500	166.500	166.500	166.500
Totaal	426.500	426.500	426.500	166.500

Eenmalige budgetten begroting:

Incidentele budgetten CAP 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Participatiebeleid	30.000	-	-	-
Actieplan wonen	30.000	-	-	-
Ontwikkelplannen	105.000	105.000	-	-
RO/Verkeer	430.000	215.000	215.000	215.000
Maatschappelijk Vastgoed	60.000	40.000	30.000	-
Totaal, bestedingen CAP	655.000	360.000	245.000	215.000
Eenmalige middelen; vastgesteld budget	550.000	550.000	-	-
Verschil, totaal	-105.000	190.000	-245.000	-215.000

Reserve CollegeActieProgramma (CAP)	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	-	460.020	1.030.020	785.020
Overheveling 2023 (jaarstukken)	565.020	-	-	-
Extra middelen CAP (PPN 2024)	-	430.000	-	-
Aanvullende (onder)bestedingen	-105.000	140.000	-245.000	-215.000
Eindsaldo (verwacht)	460.020	1.030.020	785.020	570.020

4.3. Prioriteiten CAP

1. Collegeprioriteit Participatie(beleids)kader

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

Met het vaststellen van het Participatie(beleids)kader op 18 december 2023 is uitvoering gegeven aan deze collegeprioriteit.

2. Collegeprioriteit Toegankelijk sociaal domein

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Prent

Toelichting

Het (kunnen) bieden van passende zorg en ondersteuning op alle levensgebieden van inwoners vanuit één herkenbaar punt. Informatie, advies, hulp en ondersteuning zijn letterlijk en figuurlijk goed toegankelijk en worden in een zo vroeg mogelijk stadium geboden daar waar nodig. In 2024 wordt de evaluatie van de huidige werkwijze geëvalueerd en zal het college in 2025 op basis van een nieuw te formuleren beleidskader sociaal domein de toegang verder versterken.

Stand van zaken

We zijn nog niet gestart met deze werkzaamheden. In verband met de doorontwikkeling van de organisatie in 2024, kan er pas gestart worden in 2025.

3. Collegeprioriteit Actieplan Wonen

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

Het actieplan wonen is vastgesteld in de collegevergadering van 22 augustus 2023. Onderdeel daarvan is het realiseren van flexwoningen.

Stand van zaken

Naar aanleiding van de vaststelling van de Woonzorgvisie op 28 maart 2024 door de gemeenteraad is het actieplan op een aantal punten geactualiseerd. 2025 staat in het teken van de uitvoer van het actieplan.

4. Collegeprioriteit Ontwikkelpannen

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

De maatschappelijke doelstellingen uit de begroting 2022 richten zich op het streven naar een vitale gemeente met vitale kernen. Door in te zetten op vitaliteit kan elke kern van de gemeente Steenberg en haar eigen identiteit en bestaansrecht houden. Dit wordt bereikt door de vraagstukken en wensen, eigenschappen en potenties van elke kern scherp in beeld te hebben. Dit betreft zowel ruimtelijke vragen als vragen van maatschappelijke aard met ruimtelijke consequenties. Om zicht te krijgen op de vraagstukken en wensen per kern, wordt een ontwikkelplan per kern uitgewerkt. De vorm van het ontwikkelplan kan per kern verschillen.

Het doel van het project "ontwikkelpannen" is om per kern een ontwikkelplan te maken. In het ontwikkelplan worden de ontwikkelingen per kern weergegeven die consequenties hebben voor het gebruik van de ruimte.

Stand van zaken

Het ontwikkelplan Dinteloord wordt in september 2024 aan de raad geboden. Daarna zal er een evaluatie plaatsvinden om te bezien hoe verder te gaan met ontwikkelplannen voor de overige kernen.

5. Collegeprioriteit Duurzaamheid

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Remery

Toelichting

Met het vaststellen van het beleidskader DuurSAMEN op 18 april 2024 en het vaststellen van MeerJarenUitvoeringsProgramma (MJUP) Isolatie in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP), in het tweede kwartaal van 2023, is uitvoering gegeven aan deze prioriteit.

Stand van zaken

Het Uitvoeringsprogramma en het Programmaplan DuurSAMEN is in april 2024 door het college vastgesteld en ter kennisgeving aan de raad toegestuurd. Op de voortgang van het uitvoeringsprogramma wordt twee keer per jaar aan de raad gerapporteerd. Dit zal voorafgaand aan de perspectiefnota en de begroting zijn.

6. Collegeprioriteit Gebiedsontwikkeling

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

Dankzij de A4 heeft Steenbergen een strategische positie in de Zuidwestelijke delta. Met het programma Economische Kracht is deels een richting gekozen om de kansen die hieruit voortvloeien te verzilveren. Deze liggen voornamelijk in de Agrofoodsector en de ontwikkeling van het bedrijventerrein Reinierpolder III. Met dit programma worden de kansen voor Steenbergen in ruimtelijke zin vertaald. Het programma Gebiedsontwikkeling gaat over de ruimtelijke economische ontwikkeling in de meest brede zin, te weten economie, wonen, verkeer, natuur en water van Steenbergen West en Noord en Dinteloord.

Daarmee heeft het programma gebiedsontwikkeling tot doel:

- Inzicht verkrijgen in de mogelijkheden voor groei in ruimtelijke zin;
- Inzicht verkrijgen in de mogelijkheden voor woningbouw en overige ruimtelijke opgaven;
- Inzicht verkrijgen in de verschillende scenario's om te komen tot gebiedsontwikkeling;
- Infrastructuur ontwikkelen om de kernen Steenbergen en Dinteloord structureel te ontlasten;
- Op basis van gekozen scenario's het overige ruimtelijke programma daadwerkelijk ontwikkelen;
- Steenbergen sterker te positioneren als voorloper in de zogeheten groene transitie, naar een groene, duurzame en plantaardige toekomst;
- Specifiek voor Steenbergen-West geldt als doelstelling Reinierpolder III in samenhang met overige ruimtelijke opgaven te ontwikkelen.

Binnen dit programma vallen de gebiedsontwikkelingen met een breed programma in Steenbergen- West, Steenbergen-Noord en Dinteloord.

Stand van zaken

Voor Reinierpolder III wordt in het voorjaar 2024 een haalbaarheidsstudie verricht waarvan besluitvorming in het najaar 2024 wordt verwacht.

De verkeersonderzoeken naar de hoofd ontsluitingsstructuur worden in het najaar van 2024 afgerond en geven duidelijkheid over de gewenste ontsluitingsstructuur van de kern Steenbergen.

Het Ontwikkelplan Dinteloord wordt in september 2024 verwacht.

7. Collegeprioriteit Maatschappelijk Vastgoed

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Prent

Toelichting

Met vaststellen door de raad van het vastgoed- en accommodatiebeleid op 4 juli 2023 en het door het college vast te stellen programmaplan maatschappelijk vastgoed medio 2024, is uitvoering gegeven aan deze prioriteit. Onderdeel van het Programmaplan is het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Het Programmaplan wordt ter informatie aan de raad gestuurd.

Stand van zaken

In januari 2024 is gestart met het opstellen van een programmaplan waarin de uitvoering van het Uitvoeringsplan Maatschappelijk Vastgoed 2020 alsook de uitvoering van het vastgoed- en accommodatiebeleid 2023 opgenomen wordt. Ook de opgave voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt hierin meegenomen.

8. Collegeprioriteit Economische Kracht

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Gommeren

Toelichting

Het beleidskader Economische Kracht heeft één duidelijk doel voor ogen en subdoelen voor de drie economische dragers: Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrije Tijdseconomie. In 2024 wordt Zorg economie toegevoegd als vierde pijler. Door focus aan te brengen op deze vier dragers wordt de gehele economie in de gemeente Steenberg en versterkt: groei in productiviteit leidt tot toename van de werkgelegenheid en heeft daarmee een positief effect op andere onderdelen van de economie.

In het uitvoeringsprogramma Economische Kracht is per pijler, Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrije Tijdseconomie, een waaier aan activiteiten uitgewerkt. Om effectief te zijn, is voor elke activiteit gekeken naar:

- Onderlinge verbinding en mogelijke verbinding met andere activiteiten in de organisatie of in de regio
- Op welke wijze kunnen we samenwerken met reeds lopende of nog op te starten activiteiten in onze eigen organisatie of daarbuiten
- Hoe vinden we aansluiting bij de verschillende samenwerkingsverbanden in de regio. Dit uitvoeringsprogramma is in juni 2022 vastgesteld en volop in uitvoering.

Naast het opstellen van een uitvoeringsprogramma waren het behalen van de programmastatus Reinierpolder III en het Uitvoeringsplan marketing een onderdeel van deze prioriteit.

Het Uitvoeringsplan Economische kracht is vastgesteld, echter wordt deze in 2024 geëvalueerd en eventueel herijkt. De programmastatus Reinierpolder III is verkregen.

Over de voortgang in het Uitvoeringsplan Economische kracht wordt de raad één keer per jaar geïnformeerd.

Over de ontwikkeling van Reinierpolder III wordt in de prioriteit Gebiedsontwikkeling gerapporteerd.

Stand van zaken

Met het aflopen van het huidige beleidskader, vindt er in 2024 een heroriëntatie plaats op basis van de nieuwe langetermijnvisie van het college over de economie van de gemeente Steenbergen. Dit kan tot een aangepast uitvoeringsprogramma leiden.

Op basis van de nog vast te stellen position paper wordt een business proposal voor de zakelijke markt ontwikkeld.

9. Collegeprioriteit Organisatieontwikkeling

Bestuurlijk opdrachtgever

Burgemeester Van den Belt

Bestuurlijk wethouder voor de herinrichting van het gemeentehuis

Wethouder Prent

Toelichting

Op 1 december 2023 is het Programma Organisatieontwikkeling afgerond. De eindrapportage is ter informatie aan de raad toegestuurd. In 2025 zal de visie op gemeentelijke huisvesting worden afgerond.

4.4. Overige prioriteiten

1. Onderwijshuisvesting

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Prent

Toelichting

In 2024 wordt het Integraal Huisvestingsplan opgeleverd en wordt gestart met het project om twee scholen in Dinteloord te herhuisvesten. Hiermee is de prioriteit afgerond. De raad wordt door tussentijdse rapportages op de hoogte gehouden van de voortgang.

Stand van zaken

Door omstandigheden is het proces om te komen tot een IHP halverwege 2023 gestagneerd. Vanwege het urgentiebesef om spoedig tot een IHP te komen kent het proces eind 2023 een doorstart. De verwachting is dat de gemeenteraad na het zomerreces 2024 een besluit kan nemen over het IHP.

2. Ontwikkeling Vossenburcht

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

Het bestuur van gemeenschapshuis De Vossenburcht (pand is in eigendom van Stadlander) heeft de gemeente in 2019 gevraagd het aanliggende Wit-Gele Kruisgebouw (WGK-gebouw) aan te kopen. Dit mede met het oog op enkele gebruiksgemakken van naastgelegen gemeenschapshuis De Vossenburcht. De gemeenteraad heeft op 24 februari 2022 met deze strategische aankoop ingestemd. Het college werkt momenteel scenario's uit en legt de raad eind 2024 een keuze voor.

Stand van zaken

De raad is toegezegd eind 2024 een voorstel voor de ontwikkeling/aanpassing van de Vossenburcht te ontvangen. Daarover loopt het gesprek met eigenaar Stadlander. Het college werkt momenteel scenario's uit en legt de raad eind 2024 een keuze voor.

3. Vitale Vesting

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

In het centrum van Steenberg en staan tussen de zeshonderd en zevenhonderd sociale huurwoningen. Daarvan zijn er driehonderd aangewezen voor onderhoud. Het gaat om verouderde woningen met slechte isolatie en als gevolg daarvan een hoge energierekening. De aanpak, tussen nu en 2035, bestaat deels uit renovatie en deels uit sloop en nieuwbouw. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheden voor het realiseren van geclusterde en zorggeschikte woonvormen. De gemeente werkt hierbij nauw samen met Stadlander en Tante Louise. Naast de woningen wordt ook de openbare ruimte aangepakt met aandacht voor vergroening, toegankelijkheid voor minder validen en het creëren van ontmoetingsruimte. Dit alles met het doel om het centrum van Steenberg en leefbaar te houden en te verduurzamen.

Stand van zaken

Driehonderd woningen aanpakken, dat doe je niet in één keer. Daarom wordt dit gefaseerd uitgevoerd middels deelplannen en projecten in de periode tot en met 2035. Het eerste deelplan gaat over de Gummarusvelden en het Doktersdreefje. De vaststelling van het bestemmingsplan voor dit deelgebied is gepland voor het vierde kwartaal van 2024.

4. Normalisatie woonwagencentra Steenberg en

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

Het project beoogt de drie woonwagenlocaties in de gemeente Steenberg en te normaliseren: blijvend schoon, heel en veilig. Daarbij wil de gemeente afstand doen van het eigendom van de woonwagenstandplaatsen. In het raadsbesluit van december 2022 is vastgelegd dat er op termijn 5 nieuwe woonwagenstandplaatsen moeten worden gerealiseerd (Dinteloord: 2; Nieuw-Vossemeer: 3).

Stand van zaken

De openbare ruimte van de locatie Westlandse Langeweg is heringericht. Ditzelfde gebeurt na de bouwvak 2024 voor de locaties De Weel en Tolsedijk. Dit is voor 2025 afgerond.

De verkoop van woonwagenstandplaatsen aan particulieren (zittende huurders of personen van de wachtlijst) is nagenoeg afgerond. Er zitten nog enkele personen in het kooptraject. Deze trajecten zijn voor 2025 afgerond.

Het gesprek over de overdracht van de resterende huurwoonwagenstandplaatsen aan de corporaties loopt en zal resulteren in een raadsvoorstel na de zomervakantie van 2024 (maar voor 2025). Dit voorstel zal ook de aanleg van nieuwe standplaatsen omvatten. Het voor de uitbreiding van het aantal woonwagenstandplaatsen benodigde bestemmingsplan wordt de raad tegelijkertijd met het genoemde voorstel over de standplaatsen aangeboden.

5. Omgevingsvisie

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Baali

Toelichting

De Omgevingswet bepaalt dat elke gemeente een omgevingsvisie dient vast te stellen voor 1 januari 2027. De ontwikkeling van de omgevingsvisie is onderdeel van de implementatie van de Omgevingswet in de gemeente Steenberg. De omgevingsvisie is onze strategische visie voor de lange termijn voor de gehele Steenbergse (fysieke) leefomgeving. Het streven is om de gemeenteraad in het laatste kwartaal van 2025 ter vaststelling aan te kunnen bieden.

Stand van zaken

Het proces voor het opstellen van de omgevingsvisie bestaat grofweg uit drie fases:

- Inventariseren en opstellen concept (2024);
- Opstellen ontwerp omgevingsvisie (eerste helft van 2025);
- Ontwikkelen vast te stellen omgevingsvisie (in de tweede helft van 2025).

De fase van inventariseren en het opstellen van het concept is in uitvoering.

6. Uitvoeringsprogramma GVVP

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Remery

Toelichting

Bij het opstellen van het GVVP zijn mobiliteitsvraagstukken uit de samenleving vertaald naar 63 acties. Deze acties zijn in het MUP gefaseerd uiteengezet in de tijd. Het gaat daarbij om verkeersveiligheidsmaatregelen, verkeersveiligheidscampagnes, openbaar vervoer voorzieningen en mobiliteitsstudies.

Stand van zaken

Er wordt gewerkt aan diverse acties vanuit het uitvoeringsprogramma GVVP. Hierbij valt te denken aan de diverse infrastructurele studies die worden uitgevoerd voor de kern Steenberg, Dinteloord en Kruisland. Tevens loopt er een traject naar de inrichtingsplannen voor de buurtschappen. Afronding van de acties is gepland voor eind 2024 en de resultaten dienen als input voor het nieuw op te stellen uitvoeringsprogramma GVVP 2026-2030.

7. Verkeersveiligheidsagenda 2025-2026

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Remery

Toelichting

De verkeersveiligheidsagenda is een programma vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op basis waarvan de gemeente cofinanciering kan aanvragen voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. De gemeente Steenbergen heeft reeds eerder een aanvraag gedaan welke is toegekend. In 2024 volgt eveneens een aanvraag waarbij de uitvoer van de verkeersveiligheidsmaatregelen in 2025 volgt. Hierbij wordt een koppeling gemaakt met het GVVP.

Stand van zaken

In het najaar van 2025 wordt een verzoek gedaan voor cofinanciering bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, ter verbetering van de verkeersveiligheid in onze gemeente. In 2024 worden de uitkomsten van de verkeersanalyse vergeleken met het uitvoeringsprogramma voor het grootonderhoud. Samen met de uitkomsten van de verkeersmeldingen, drempelschouw, onderzoek naar de zebapaden en kwaliteitsnetwerklandbouwverkeer wordt een verkeersveiligheidsagenda opgesteld. Ook wordt in 2024 duidelijk wat de verkeersveiligheidsmaatregelen gaan worden voor de buurtschappen, Oude Heijdijk (V.07 (Inrichtings-)plan buurtschappen Notendaal, Oude Heijdijk, Stoofdijk (Zwarte Ruiter), Koeveringsdijk en Boompjesdijk) en voor de schoolomgevingen (V.08 Onderzoek verkeersveilige schoolomgevingen).

8. Recreatieve ontwikkeling Fort Henricus

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Remery

Toelichting

De recreatieve ontwikkeling van Fort Henricus door middel van een aanbestedingsprocedure heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. Het college heeft bezien of het vastgoed aan Schansdijk 5, De Heen op een andere wijze dienstbaar kan zijn aan het instandhouden en de (her)beleving van cultuurhistorisch (militair) erfgoed in de gemeente Steenbergen. Haar conclusie heeft zij met de gemeenteraad gedeeld in een raadsvoorstel.

Stand van zaken

De gemeenteraad heeft in 2022 de gebiedsvisie 'buitengebied De Heen en Steenbergen' en een detaillering daarvan voor Fort Henricus vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de locatie Schansdijk 5, De Heen (gelegen naast Fort Henricus) een rol kon spelen bij het vergroten van de beleefbaarheid van het fort. Om dit doel te bereiken is een aanbesteding uitgezet. Het college heeft op 12 maart 2024 moeten besluiten deze aanbesteding in te trekken.

9. Linie van de Eendracht

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Remery

Toelichting

De Linie van de Eendracht is de voorloper van de West-Brabantse Waterlinie en diende als verdedigingslinie om de scheepvaart tussen Zeeland en Holland te beschermen. De linie ligt op grondgebied van de gemeenten Tholen, Bergen op Zoom en Steenberg. De vestingwerken van deze linie zijn nagenoeg allemaal verdwenen. Er is onderzocht welke locaties beleefbaar zijn te maken. Dat zijn er 14. Met een Interreg subsidie worden 5 van deze locaties opnieuw beleefbaar gemaakt. Eén van deze locaties ligt in de gemeente Steenberg (Einde Veerweg in Nieuw-Vossemeer).

Stand van zaken

De realisatie van een luisterschelp staat hier gepland, tevens wordt er langs de gehele linie een route (wandelen/fietsen) ontwikkeld.

10. Toeristisch recreatieve visie Nieuw-Vossemeer

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Remery

Toelichting

Op basis van een initiatief van de dorpsraad Nieuw-Vossemeer wordt aan de hand van de opgestelde schets van de mogelijkheden om de toeristisch-recreatieve ontwikkeling nabij de kern Nieuw-Vossemeer te versterken, een aantal projecten voorbereid en uitgevoerd. Daarbij vindt ook een samenspel plaats met de ambities (subsidie) in het kader van het Interregproject Linie van de Eendracht, waarin meerdere gemeenten participeren.

Stand van zaken

In 2024 zal een programmaplan opgesteld worden met voor een veertiental projecten een projectplan. Deze zullen aan de raad voorgelegd worden met het verzoek wederom een investeringskrediet open te stellen.

5. Ombuigingen

Advies VNG

Op verzoek van verschillende gemeenten heeft de VNG een advies uitgebracht voor de meerjarenbegroting 2025 - 2028. Vanwege de onzekerheid over de ontwikkelingen op de korte termijn, komt het advies in 2 delen uit.

De financiële situatie voor gemeenten kan momenteel omschreven worden als 'bereid je voor op het ergste, hoop op het beste'. Het is verstandig om na te denken over maatregelen, tegelijkertijd wil de VNG voorkomen dat gemeenten te vroeg onnodige en onomkeerbare ombuigingen in gang zetten. Daarom hebben wij een aantal ombuigingen voorbereid. Hiertoe kan besloten worden indien de landelijke korting van € 3 miljard vanaf 2026 niet wordt teruggedraaid of verzacht.

Het college verneemt graag hoe u over de onderstaande indicatieve ombuigingen denkt. Bij de opzet voor de begroting zal dit worden uitgewerkt waarbij rekening zal worden gehouden met uw reactie op deze ombuigingsvoorstellen.

Sociaal domein; Toekomstige besparingen actief inboeken

In de afgelopen periode zijn er diverse initiatieven ontplooid en lopen er nog steeds activiteiten binnen het sociaal domein om tot een slimmere besteding van middelen te komen die uiteindelijk gaan leiden tot lagere uitgaven. De financiële consequenties van de hervormingsagenda jeugd zijn al ingeboekt, maar worden nog meer concreet gemaakt. Het Ernaartoe team is bijvoorbeeld onder andere gericht als voorbereiding op de hervormingsagenda jeugd. Daarnaast wordt bij de Wmo ingezet op casusregie, zodat langdurige trajecten mogelijk kunnen worden afgeschaald. Deze aanpak en inzet op het verder ontschotten van middelen zou uiteindelijk moeten resulteren in voordelen. Tot op heden zijn deze voordelen nog niet verwerkt in de begroting, omdat de momenteel binnen de gemeente geldende begrotingsuitgangspunten voorschrijven dat voordelen pas worden opgenomen zodra ze daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Deze uitgangspunten zouden iets meer losgelaten kunnen worden waardoor in de latere jaren van de meerjarenbegroting deze verwachte voordelen taakstellend in de begroting kunnen worden opgenomen. Een taakstellende bezuiniging op de uitgaven voor jeugd en WMO is voor het college haalbaar. Hiervoor zullen wij binnen de collegeprioriteit Toegang sociaal domein een programmaplan op stellen.

Het structureel opnemen van nog niet gerealiseerde voordelen bij het begroten brengt echter een hoger risicoprofiel met zich mee, wat incidenteel terugkomt in de risicoparagraaf. Door deze aanpak te omarmen, wordt een voordeel verwacht.

Bij die uitwerking worden ook de geplande omzettingen van subsidieafspraken met zorgleveranciers naar meer zakelijke leveringsafspraken in het sociaal domein meegenomen.

Fysiek Domein

Het onderhoud van de Openbare Ruimte voldoet naar verwachting niet geheel aan het niveau dat door de raad is vastgesteld. Momenteel wordt er een weginspectie uitgevoerd om de onderhoudsconditie van de wegen te beoordelen. De uitkomsten daarvan zijn nog niet bekend. Bij de uitwerking van de weginspecties kan worden gekeken of het bestaande onderhoudsniveau met de bestaande middelen gehandhaafd wordt of dat er taakstellend een bezuiniging behaald moet worden. Dat wil zeggen dat het onderhoudsniveau verlaagd moet worden als er sprake moet zijn van een ombuiging.

Het gebruik van gemeentegronnen, water, riool en elektra wordt momenteel niet transparant doorgerekend, met of zonder compensatieregeling voor bepaalde gevallen. Consequent doorrekenen van die kosten levert een besparing op

Structureel lagere kapitaallasten als gevolg van doorschuiven

Het komt voor dat de begrote investeringskredieten niet elk jaar volledig worden besteed, aangezien niet alles in het eerste jaar volledig kan worden uitgevoerd. Dit resulteert in minder kapitaallasten in het daaropvolgende jaar. Deze jaarlijkse verlaagde kapitaallasten worden incidenteel als voordeel opgenomen. Op begrotingsniveau kan hiermee vooraf al rekening worden gehouden, waardoor de besparing als structureel kan worden geboekt.

Bedrijfsvoering; Efficiencyoperatie werkprocessen en digitalisering

Het standaardiseren van werkprocessen en het voortzetten van digitalisering zullen op termijn leiden tot efficiencybesparingen. Leveranciers van gemeentelijke software ontwikkelen hun nieuwe software op basis van standaardwerkprocessen. Het omarmen van deze standaardwerkprocessen maakt kostbaar maatwerk overbodig. Bovendien wordt gegevensuitwisseling en samenwerking met andere overheden vereenvoudigd en daardoor efficiënter. Een in dat kader taakstellende bezuiniging op digitalisering en efficiency lijkt vanaf 2027 realistisch.

6. Ontwikkelingen

6.1 Koers houden in onzekere tijden

We stelden in PPN 2024 dat we koers houden op de ambities én op onze financiële positie als gemeente. We hebben ons, daar als gemeente op voorbereid. Zo hebben we met het raadsakkoord en het Collegeactieprogramma (het CAP) onze ambities voor de komende jaren benoemd én geprioriteerd.

En die koers blijven vasthouden is nodig. Zeker gezien de ontwikkelingen die om ons heen spelen. En dat zijn ontwikkelingen die de nodige uitdagingen mee brengen, voor alle gemeenten in Nederland. Deze perspectiefnota identificeert twee belangrijke uitdagingen waar gemeenten nu én later voor staan, namelijk de gemeentefinanciën en de demografische ontwikkelingen.

6.2 De gemeentelijke financiën

Deze voorgenomen uitdagingen zijn geen gemakkelijke uitdagingen voor gemeenten. De meest actuele ontwikkeling, die veelvuldig in het nieuws is, zijn de ontwikkelingen op gemeentefinanciën. Hierover bestaan, kortgezegd, zorgen als het gaat om de structurele middelen die gemeentes nodig hebben om hun ambities en taken waar te maken. De VNG heeft de afgelopen maanden gesprekken gehad met het demissionaire kabinet en de formerende partijen om de zorgen rondom de gemeentefinanciën te agenderen. In deze paragraaf gaan we nader in op de ravijnjaren en de nieuwe voorjaarsnota over 2024. Daarnaast heeft de studiegroep begrotingsruimte van het Rijk berekend dat het Rijk moet bezuinigen om te voldoen aan de begrotingsnormeringen van de Europese Unie.

Dat zijn keuzes die een toekomstig kabinet moet maken en die mogelijke consequenties zullen hebben voor gemeenten.

Voorjaarsnota 2024

De recent door het Rijk gepubliceerde voorjaarsnota over 2024 neemt deze zorgen rondom de gemeentefinanciën helaas niet weg. In deze voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om de ravijnjaren feitelijk naar voren te brengen. In 2025 zal het gemeentefonds namelijk gekort worden met 675 miljoen. Dit betekent dat we als gemeente minder middelen uit het gemeentefonds gaan ontvangen dan we hadden verwacht (in vergelijking met de septembercirculaire van 2023). De consequenties zullen worden doorberekend in de meerjarenbegroting 2025 van de gemeente.

Daarnaast wordt met de voorjaarsnota ook een nieuwe financieringsystematiek ingevoerd voor gemeenten, gebaseerd op het bruto binnenlands product (bbp). Hierdoor krijgen gemeenten een stabielere inkomstenbron en meer duidelijkheid. Daarnaast komt er een plan om het aantal SPUK-regelingen (uitkeringen voor specifieke doelen) terug te brengen.

Een andere meevaller in de voorjaarsnota betreft het afschaffen van de opschalingskorting. Deze korting werd in 2015 geïntroduceerd als negatieve financiële prikkel om gemeentes te laten fuseren. Deze korting wordt in 2026 geschrapt.

Met de voors en tegens van de voorjaarsnota bezien blijven de zorgen op de structurele gemeentefinanciën nog steeds bestaan. Ondanks het dempende effect van de acties uit de voorjaarsnota. De berichtgeving dat met de voorjaarsnota de structurele problemen afgewenteld zouden zijn moeten dus zeker genuanceerd worden. Zoals ook te zien is in het onderstaande meerjarenperspectief krijgen we vanaf 2025 nog steeds te maken met een tekort. De ravijnjaren blijven dus bestaan.

In het kader van de landelijke discussie over de gemeentefinanciën heeft de VNG aan gemeenten gevraagd om de mogelijke ombuigingen in beeld te brengen. Op die vraag willen wij positief antwoorden zodat we ook richting Den Haag de consequenties van de krimpende gemeentefinanciën duidelijk kunnen maken. En dat het ondanks de tegemoetkomingen in de voorjaarsnota nog steeds moeilijk is voor gemeenten om de gemeentefinanciën rond te krijgen.

Ondanks de toezeggingen in de voorjaarsnota blijft de VNG wel de gesprekken voeren met het Rijk om de financiële verhoudingen verder in balans te krijgen en de resultaten uit de voorjaarsnota verder te bewaken en te agenderen.

Hoofdpijnenakkoord 2024-2028

De voornemens van het kabinet op het terrein van gemeentefinanciën zijn kort samengevat:

- Voortbouwen op het bestaande budgettaire kader uit de Voorjaarsnota, dus geen correctie op het lager vaststellen van het gemeentefonds vanaf 2026;
- Afschaffen van alle specifieke uitkeringen vanaf 2026 (met uitzondering van de BUIG) en de middelen na aftrek van 10% efficiencykorting aan het gemeentefonds toevoegen;
- Twee nieuwe belastingen introduceren waarvan de opbrengsten (uitsluitend) ten goede komen aan woningbouw en infra in betreffende gemeente: een planbatenheffing en een (onbebouwde) grondheffing;
- Afspraken maken met gemeenten om de woonlasten (OZB) te maximeren;
- De extra bezuiniging op de Jeugdzorg van € 511 miljoen vervalst;
- Er komen extra middelen voor woningbouw en infrastructuur.

De maatregelen die van kracht worden hebben verschillende gevolgen voor gemeenten:

- De financiële positie van gemeenten zal niet verbeteren. Vanaf 2026 zullen gemeenten waarschijnlijk moeten bezuinigen om hun begroting sluitend te maken, wat kan leiden tot vermindering van voorzieningen en diensten;
- Het wegvallen van specifieke uitkeringen kan gemeenten meer beleidsvrijheid bieden, met minder administratieve lasten en jaarlijkse indexering. Dit kan echter leiden tot een efficiëntiekorting, wat impact kan hebben op de rijks- en gemeentefinanciën;
- Nieuwe belastingen kunnen helpen bij het versnellen van woningbouw en infrastructuur, maar de exacte uitvoering en inkomsten zullen pas later duidelijk worden door benodigde wetgeving;
- Het beperken van de OZB-belasting kan gemeenten hinderen bij het verwerven van extra inkomsten, wat lastig kan zijn gezien de financiële situatie vanaf 2026;
- De geplande extra bezuiniging op Jeugdzorg van € 511 miljoen is geannuleerd, wat voor gemeenten die hier al geen rekening mee hielden geen verandering betekent in hun financiële vooruitzichten.

Dat betekent dat we zowel voor de gemeentefinanciën als de demografische ontwikkeling in beeld moeten brengen wat dit gaat betekenen voor onze gemeente. Dat is niet alleen een som van ombuigingen, maar ook een som van noodzakelijke investeringen om een krachtige gemeente zijn én te blijven die koers houdt.

6.3 Sociaal Domein

In het sociaal domein is een steeds grotere rol weggelegd voor de preventieve aanpak op verschillende terreinen. Samen werken is hier van groot belang, met alle partijen waar mensen komen. Samen signaleren, het omkijken naar elkaar, bevorderen. We zien dat de problemen steeds complexer worden, maar ook andere doelgroepen, zoals geldproblemen bij bijvoorbeeld 2-verdieners. Aankomende jaren blijven we inzetten op preventie in de leeftijd van 0-100+ jaar samen met de 8 andere gemeentes binnen West-Brabant-West (WBW).

6.4 De demografische ontwikkelingen

De zorgen over de gemeentefinanciën hangen ook samen met de demografische ontwikkelingen. Nederland krijgt in een steeds grotere mate te maken met vergrijzing en de gevolgen daarvan. Denk aan de stijgende WMO-kosten, het sluiten van voorzieningen en de terugval van het aantal leerlingen in het onderwijs. Vergrijzing heeft dus een brede impact op onze leefwereld.

Ook de gemeente Steenbergen zal te maken krijgen met vergrijzing en de gevolgen daarvan. Daarbij zit de gemeente nu op een soort van kantelpunt. De laatste cijfers laten namelijk zien dat Steenbergen niet groeit, maar ook niet krimpt. Echter zien we nu al de eerste tekenen van de vergrijzing die over 10 jaar snel effect zullen hebben. Zo is het leerlingenaantal vanaf 2000 met 28 procent gedaald en zien we vanaf 2019 tot nu een stijging in de aanspraak om WMO-pakketten. Kortom we zien dus al de eerste tekenen van een verandering in de demografie van de gemeente Steenbergen en we zullen ons daarop moeten gaan beraden hoe daarmee om te willen gaan.

6.5 Regio

Regiodeal 5e tranche

In de perspectiefnota 2024 werd gemeld dat de Regio West Brabant (RWB) actief voorsorteerde op de 5e tranche van de Regiodeal. De regiodeal is een subsidiemogelijkheid vanuit het Rijk om de (unieke) kracht van elke regio van Nederland te versterken. De regiodeal geschiedt in verschillende tranches (fasen). Eerder heeft, in de 4e tranche, de regio Mid-West met hun deal "Makes and Moves" aanspraak kunnen maken op cofinanciering voor projecten.

RWB heeft voor de Regiodeal een plantbased propositie "West Brabants Welvaren" uitgebracht met een inzet op 30 miljoen rijksbijdrage over een totale investeringssom van 88 miljoen. Aanpalend aan het overhandigen van deze propositie was ook een lobby- en communicatieplan gestart om het Rijk te enthousiasmeren voor de regio.

In februari 2024 werd bekend dat de RWB € 15 miljoen van het Rijk kreeg toegekend. De gesprekken lopen nu over de verdere invulling van de projecten in de regiodeal. In september/oktober van dit jaar wordt een convenant getekend met het Rijk om de regiodeal definitief vast te leggen. De regio krijgt dan in november 2024 én in november 2025 het geld vanuit de regiodeal.

Doorontwikkeling Stedelijke Regio West Brabant West en Regio West Brabant

Verder werd in de perspectiefnota van 2024 gemeld dat de RWB bezig was om een nieuwe actieagenda te formuleren. Dit in navolging van de vastgestelde agenda van de Economic Board West Brabant (EBWB). De plantaardige economie heeft daarbij een belangrijke rol in beide agenda's. Daarbij gaat het nadrukkelijk niet alleen over plantbased voeding of eiwitten, maar ook over andere zichtbare en onzichtbare toepassingen zoals bijvoorbeeld in verven, shampoo en materialen. Ook gaat plantbased over de wortels van onze economische kracht van Steenbergen, de agrofoodsector. De RWB wil deze plantaardige sector stimuleren door te voorzien in (economische) randvoorwaarden zoals lobby, positie en subsidiewerving.

In februari 2024 hebben raad en college een zienswijze ingediend op de actieagenda. Hierbij werd inhoudelijk steun uitgesproken voor de actieagenda, maar tegelijk ook de zorgen uitgesproken over het totaalplaatje in het kader van de doorontwikkeling van de Stedelijke Regio West Brabant West (SRWBW). De actieagenda is in april definitief vastgesteld.

Binnen de Stedelijke Regio West-Brabant West (SRWBW) wordt gewerkt aan het opzetten van de Regionale investeringsagenda (RIA) en de governance van de SRWBW. De Stedelijke Regio's zijn opgericht om complexe opgaven binnen het ruimtelijk domein gezamenlijk op te pakken. De colleges en raden van 7 gemeenten van de SRWBW hebben in 2022 ingestemd met de verstedelijkingsstrategie. Deze strategie wordt nu vertaald naar een clustering van concrete projecten. De clustering van projecten noemen we dan de RIA. Parallel hieraan werken we ook aan de governance om deze projecten te kunnen draaien.

De gesprekken over de overdracht van taken en het totale financiële kosten voor de RWB en de SRWBW worden op dit moment gevoerd. Over de laatste punt is in de perspectiefnota 2024 ook gesteld dat er een mogelijke financiële claim komt over de doorontwikkeling van de Stedelijke Regio. We verwachten dat we richting de meerjarenbegroting 2025 een claim kunnen neerleggen over het totale financiële plaatje van regionale investeringen.

An aerial photograph of Steenbergen, Netherlands, showing a dense residential area with a prominent church spire in the center. The town is surrounded by green fields and a clear blue sky. A white rectangular box is overlaid on the bottom left of the image, containing the section header.

7. Programma's

Programma **mens** **en samenleving**

7.1 Programma Mens en Samenleving

Mens en samenleving gaat over al onze inwoners. Kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen; iedereen telt mee. En iedereen moet op een prettige manier kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarvoor zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Daar waar nodig zorgen wij voor ondersteuning, bijvoorbeeld door voorzieningen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugdzorg en armoedebeleid.

7.1.1 Portefeuillehouders

- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Nadir Baali

7.1.2 Onze ambitie

Binnen dit programma vallen de volgende College prioriteiten:

Collegeactieprogramma (CAP):

- **Prioriteit Toegankelijk sociaal domein**

Stand van zaken

In 2024 wordt de evaluatie van de huidige werkwijze geëvalueerd en zal het college in 2025 op basis van een nieuw te formuleren beleidskader sociaal domein de toegang verder versterken.

Perspectiefnota 2025

Het integrale programma waarbij preventie, zorg en veiligheid samen komen, geeft inzicht waar we investeringen kunnen doen, zodat de toegang van het sociaal domein bereikbaar en betaalbaar blijft. We willen de verschillende budgetten samenbrengen en inzicht krijgen in de effecten van preventie op de zorgvraag. Dit doen we door een maatschappelijke kosten-batenanalyse op te stellen.

Dit doen we niet alleen. Onze maatschappelijke samenwerkingspartners maar zeker ook met onze collega's sociaal domein regio West-Brabant-West (WBW). Met de 8 andere gemeenten WBW zetten we de eerste stappen om samen tot 1 integrale uitvoering van het sociaal domein te komen. Onze inwoners wonen werken en leven of gaan tenslotte naar school in de hele regio. Het stopt niet bij gemeentegrenzen -de kosten voor deze opdracht vangen we zoveel mogelijk op binnen de reguliere beleidsaccount- en afstemmingswerkzaamheden met partners. Hiervoor zal ook tijd moeten worden ingepland voor de diverse teamleden. Als het programmaplan klaar is kan bepaald worden of er eventueel extra personeel moet worden ingezet.

- **Prioriteit Maatschappelijk Vastgoed**

Stand van zaken

In januari 2024 is gestart met het opstellen van een programmaplan waarin de uitvoering van het Uitvoeringsplan Maatschappelijk Vastgoed 2020 alsook de uitvoering van het Vastgoed- en accommodatiebeleid 2023 opgenomen wordt. Ook de opgave voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt hierin meegenomen.

Het programmaplan bevat randvoorwaarden die nodig zijn om tot uitvoering te kunnen komen, zoals geld en personele inzet. Ook de planning kan dan opgesteld worden. Het programmaplan wordt in kwartaal 2 van 2024 opgeleverd, waarna tot uitvoering overgegaan kan worden. Ook de opgave voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt hierin meegenomen.

Perspectiefnota 2025

In 2024 is een projectleider aangetrokken voor het opstellen van het programmaplan. Voor 2024 was een budget van € 60.000 beschikbaar die daarvoor is ingezet.

Voor de uitvoering van het programmaplan kunnen de resterende middelen vanuit het CAP worden gebruikt.

Overige prioriteiten:

- **Onderwijshuisvesting**

Stand van zaken

In de gemeente Steenberg en zijn er negen basisscholen en één middelbare school. De gemeente heeft de wettelijke plicht om te zorgen voor een voldoende en adequaat aanbod van onderwijshuisvestingsvoorzieningen. Afspraken over deze taak en investeringen worden opgenomen in een Integraal Huisvestingsplan. In 2024 wordt het Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgeleverd.

Perspectiefnota 2025

Na besluitvorming is duidelijk welke meerjarige investeringen nodig zijn voor de huisvesting van het primair onderwijs. Die bedragen worden meegenomen in de meerjarenbegroting 2025-2028. Parallel hieraan werken we aan een scenario voor onderwijshuisvesting in Dinteloord naar aanleiding van een tweetal nieuwbouw aanvragen, welke benoemd zullen worden in de ontwikkelvisie Dinteloord.

Alhoewel het IHP en de bijbehorende investeringsparagraaf nog niet gereed zijn, is al wel duidelijk dat op basis van bouwjaar en technische staat de komende 15 jaar ongeveer 6 scholen vervangen moeten worden dan wel grootschalig gerenoveerd moeten worden. Om proactief te handelen naar de toekomst, wordt vanaf 2027 een post van € 400.000 opgenomen als structurele kosten voor deze investeringen.

- **Ontwikkeling Vossenburcht**

Stand van zaken

Het bestuur van gemeenschapshuis De Vossenburcht (pand is in eigendom van Stadlander) heeft de gemeente in 2019 gevraagd het aanliggende Wit-Gele Kruisgebouw (WGK-gebouw) aan te kopen. Dit mede met het oog op enkele gebruiksongemakken van naastgelegen gemeenschapshuis De Vossenburcht. De gemeenteraad heeft op 24 februari 2022 met deze strategische aankoop ingestemd. Het college werkt momenteel scenario's uit en legt de raad eind 2024 een keuze voor.

Omdat in de kern Nieuw-Vossemeer in de komende (10-15) jaren meerdere opgaven op (maatschappelijk) vastgoed (gaan) spelen, wordt onderzocht of deze opgaven zijn te koppelen. De betrokken partijen zijn daarover met elkaar in contact. Verschillende onderzoeken lopen. Het Plan van Aanpak voor dit traject is op 14 november 2023 met de gemeenteraad gedeeld. Daarover is in de beeldvormende vergadering van 7 februari 2024 gesproken.

Perspectiefnota 2025

De raad is toegezegd eind 2024 een voorstel voor de ontwikkeling/aanpassing van de Vossenburcht te ontvangen. Daarover loopt het gesprek met eigenaar Stadlander. Afhankelijk van de rolverdeling tussen eigenaar en de gemeente wordt in de Tussenrapportage 2024 een voorbereidingskrediet voor 2024 opgenomen. Dit krediet

moet ertoe bijdragen dat in het betreffende raadsvoorstel actuele ramingen (investering en exploitatie) voor verschillende opties kunnen worden opgenomen.

7.1.3 Ontwikkelingen bestaand beleid

Integraal Zorg Akkoord (IZA)

In september 2022 is landelijk het Integraal Zorgakkoord (IZA) gesloten. Er zijn afspraken gemaakt tussen de overheid en de zorgpartijen met als doel de zorg voor de toekomst goed, betaalbaar en toegankelijk te houden.

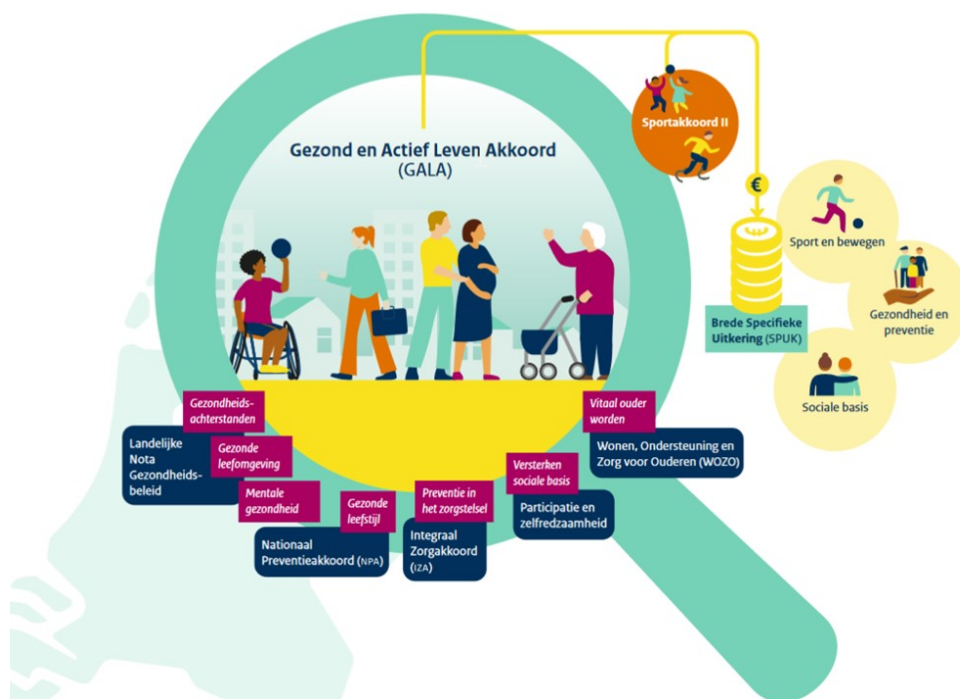
Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040.

In het GALA worden verschillende thema's en akkoorden aan elkaar verbonden. Met als doel een integrale visie en aanpak op die thema's die bijdragen op het gebied van preventie, gezondheid en een stevige sociale basis. Het akkoord stelt op de verschillende thema's doelen en daar hangen acties aan voor gemeenten, ministerie van VWS en zorgverzekeraars. De uit te voeren acties worden gefinancierd vanuit de zogeheten Brede Specifieke Uitkering (SPUK) regeling.

Het GALA is afgesproken om een integraal en domein overstijgend beleid te voeren om gezondheid van inwoners te versterken. Daarom bouwt het voort op een aantal nota's en akkoorden, met daarin verschillende thema's zoals mentale gezondheid of vitaal ouder worden.

Onderstaand figuur geeft een overzicht van de samenhang.

Als uitwerking van het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn er in West-Brabant in december 2023 twee meerjaren regioplannen vastgesteld voor West-Brabant West en West-Brabant Oost. De plannen zijn tot stand gekomen en dienen in 2024 tot uitvoeringsplannen uitgewerkt te worden in samenwerking met de diverse zorgpartijen, de zorgverzekeraar (CZ/VGZ) en gemeenten. De beide plannen komen in grote lijnen met elkaar overeen.

De vijf thema's van het IZA regioplan WBW hebben een directe link met de onderwerpen uit het lokale Gezond en Actief Leven akkoord (GALA) en met de vijf te ontwikkelen ketenaanpakken in de regio.

Voor West-Brabant West zijn er vijf thema's gekozen waar via werkgroepen aan gewerkt wordt:

1. Kwetsbare ouderen nu en in de toekomst;
2. Mentale gezondheid;
3. Kansrijk Opgroeien;
4. Leefstijl en leefomgeving gerelateerde ziekten en kansengelijkheid;
5. Druk op de Eerstelijns.

Met de vaststelling en goedkeuring van de IZA regioplannen is een spijk IZA uitkering beschikbaar gesteld voor de regio West-Brabant. De gemeente Breda vervult hierbij de rol van centrumgemeente voor de regio West-Brabant en vervult de kassiersfunctie.

Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA)

In de regio West-Brabant werken samen aan de aanpak Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Vanaf 2022 wordt er met het regionale beleidskader GIA en Meldpuntcrisiszorg (MCZ) vervolgd gegeven worden het regionale programma Geweld Hoort Nergens Thuis. We stellen ons ook de komende jaren tot doel geweld in afhankelijkheidsrelaties eerder en beter in beeld te krijgen en gesignaleerd geweld te stoppen en duurzaam op te lossen. Huiselijk Geweld kent diverse vormen die vragen om een andere aanpak. In het beleidskader wat is vastgesteld door het college van de gemeente Steenbergen op 15 februari 2022 wordt gestuurd op het realiseren van een goedwerkend Veilig Thuis West-Brabant, één van de uitvoerende organisatie van GIA, waarbij we ons richten op de 'basis op orde', stabiliseren en consolideren van Veilig Thuis en de Safegroup. Daarnaast is de opdracht gegeven om vaart te maken met de realisatie van een regionaal netwerk van expertise zoals dat is opgenomen in het programmaplan Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming om zo besparingsmogelijkheden te benutten.

Ontwikkelingen Meldpunt Crisiszorg

In het najaar van 2022 is in opdracht van de Stuurgroep van het Meldpunt Crisiszorg (MCZ) een evaluatie uitgevoerd met als doel te komen tot een effectieve, integrale, zichtbare en goedbereikbare toegang tot de acute en niet-acute zorgketen. De conclusie van de evaluatie is kort en krachtig: het MCZ is noodzakelijk en nuttig, maar moet anders georganiseerd worden. Het MCZ heeft een doorontwikkeling nodig, o.a. in professionalisering van processen en de operationele inhoud. Hiervoor moeten keuzes gemaakt worden over de ambitie en inrichting van het MCZ. In 2024 wordt verder gewerkt aan een breed gedragen plan met commitment van alle netwerkpartners voor de doorontwikkeling inclusief integrale crisisdienst van het MCZ 2.0.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is een gezamenlijk landelijk programma van de ministeries van Justitie & Veiligheid, Volksgezondheid Welzijn en Sport en de VNG. Het Toekomstscenario is gericht op een meer eenvoudige, systeemgerichte aanpak, waarbij gezinnen centraal staan. Het betreft niet alleen de jeugdbescherming, maar het gehele traject van zorg en ondersteuning aan kinderen, gezinnen (doelgroep van 0 tot 100) en huishoudens, waar verschillende organisaties bij betrokken zijn.

Met de uitvoering van het programmaplan realiseren we sterke lokale teams die met ondersteuning vanuit het regionaal veiligheidsteam en een regionaal netwerk van expertise werken aan veiligheid binnen gezinnen en huishoudens, zodat huiselijk geweld en kindermishandeling waar mogelijk voorkomen wordt of zo vroeg mogelijk (duurzaam) wordt gestopt en er minder beschermingsmaatregelen (in het gedwongen kader) nodig zijn. Daarnaast is aansluiting gezocht bij andere ontwikkelingen, zoals de proeftuin Toekomstscenario West-Brabant West en Hervormingsagenda Jeugd, maar ook bij ontwikkelingen in de Wmo, Zorg- en Veiligheid en bij de aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA).

Vanuit de GR GIA en MCZ wordt een bijdrage geleverd aan de uitvoering van het programmaplan, echter zal er tijdens het uitrollen van het programmaplan extra middelen gevraagd gaan worden indien dit noodzakelijk is.

Verbouwing Safegroup

De Safegroup (vrouwenopvang) betreft een regionale voorziening in Breda waar we met 14 gemeenten onder de GR GIA en MCZ verantwoordelijk voor zijn. De vrouwenopvang door heel Nederland is gebaseerd op het solidariteitsprincipe. Vrouwen en kinderen kunnen door heel Nederland worden opgevangen en worden met enige regelmaat juist buiten de regio opgevangen vanwege het acute veiligheidsrisico. De Safegroup is al langere tijd bezig samen met centrumgemeente Breda met de planvorming voor een algehele renovatie van het pand.

WMO & Participatiewet

Ondanks de jaarlijkse toename van het aantal inwoners dat ondersteuning nodig heeft om zelfstandig te kunnen wonen en deel te nemen aan de samenleving (+/- 5% per jaar), en het feit dat deze groei zich naar verwachting zal voortzetten in 2025 en daarna als gevolg van factoren zoals vergrijzing en een groeiend aantal mensen met chronische ziekten, verwaarlozing en psychische kwetsbaarheid, zijn er ook positieve ontwikkelingen te melden. Door regionalisering, meer klachtgerichtheid, ketensamenwerking met de ISD, weten we de nodige efficiëntie te bereiken in processen en in het aanbod naar klanten. We gaan m.b.t. WMO en Participatiewet regionaal samenwerken met de 8 gemeenten WBW. We gaan in het Zorgsysteem een module "transparantie" inbouwen zodat mensen zelf in het dossier de stand van zaken kunnen bijhouden en niet hoeven te bellen. We gaan inzetten op "casusregie" zodat we evalueren of de zorg nog voldoende is.

Aangezien we vanaf 1 januari 2025 te maken zullen krijgen met nieuwe Wmo-tarieven voor Huishoudelijke Ondersteuning en Begeleiding, kunnen we de groei in vraag en tegelijkertijd slimmer werken nog niet vertalen naar een nieuw begrotingsbedrag. Dit komt mede doordat de huidige Cao-afspraken tot eind 2024 van kracht zijn. In de begroting voor 2025 zullen we hier gedetailleerder op terugkomen.

Bibliotheek

De Bibliotheek West-Brabant staat momenteel voor financiële uitdagingen vanwege een financieel tekort, mede veroorzaakt door de hoge inflatie en stijgende cao-lonen. De huidige financiële structuur van de bibliotheek sluit niet meer goed aan bij de realiteit van vandaag.

Er worden momenteel gesprekken gevoerd met de bibliotheek en betrokken partijen om te onderzoeken hoe ervoor gezorgd kan worden dat de Bibliotheek West-Brabant financieel gezond blijft en haar diensten kan blijven aanbieden aan de inwoners van de gemeente. De uitkomst van deze gesprekken kan mogelijk een aanzienlijke financiële impact hebben, die zal worden meegenomen in de begroting voor 2025.

7.1.4 Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid

Er zijn geen noodzakelijke bijstellingen voor dit programma.

7.1.5 Nieuw beleid

Verenigingsondersteuner Cultuur en Sport (incidenteel 2025: € 70.000)

In 2024 is de verenigingsondersteuner cultuur na de coronaperiode doorgezet. Daarnaast is in 2024 een verenigingsondersteuner sport aangesteld. Eind kalenderjaar 2024 lopen de overeenkomsten met de verenigingsondersteuners cultuur & sport af. Het is wenselijk om de ondersteuning door te zetten en samenwerking tussen sport en cultuur te intensiveren.

In 2025 wordt een incidenteel bedrag van € 70.000 gevraagd om de verenigingsondersteuning op het gebied van cultuur en sport aan te kunnen bieden.

Evaluatie zal eind 2025 plaatsvinden waarna het besluit wordt genomen de verenigingsondersteuners cultuur & sport al dan niet op structurele basis in te zetten.

7.1.6 Overzicht van de voorstellen

Programma 1 Mens en Samenleving	Jaarschijven gemeente Steenbergen			
	2025	2026	2027	2028
Noodzakelijke bijstelling bestaand beleid				
	0	0	0	0
	0	0	0	0
Subtotaal noodzakelijke bijstelling bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid				
Verenigingsondersteuner Cultuur en Sport	70.000	0	0	0
Subtotaal nieuw beleid	70.000	0	0	0
Totaal	70.000	0	0	0
Waarvan incidenteel te dekken via de Algemene Reserve	0	0	0	0
Totaal programma 1	70.000	0	0	0

Programma **Kunst,**
Cultuur en Erfgoed

7.2 Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed

Kunst, cultuur en erfgoed is van ons allemaal. Het stimuleert sociale samenhang, bevordert de leefbaarheid en bepaalt mede de identiteit van onze gemeente. Veel activiteiten en initiatieven komen vanuit de inwoners zelf. De gemeente maakt dit mogelijk en betaalt mee aan initiatieven voor bijvoorbeeld erfgoed, cultuur, leefbaarheid en participatie. De belangrijkste doelstelling is dat alle kernen hun eigen identiteit en karakter behouden; dat geeft onze gemeente als geheel een unieke waarde. Die dragen we graag uit met onze inwoners en naar onze gasten.

7.2.1 Portefeuillehouders

- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Nadir Baali
- Wethouder Esther Prent

7.2.2 Onze ambitie

Voor dit programma zijn geen collegeprioriteiten opgenomen.

7.2.3 Ontwikkelingen bestaand beleid

Samen blijven(d) herdenken/80 jaar bevrijding

Met alle lokale organisaties die betrokken zijn bij de verschillende herdenkingsactiviteiten in onze gemeente is een permanent samenwerkingsverband onder de noemer "Samen Blijven(d) Herdenken" gevormd. Begin mei 2025 worden de laatste activiteiten rondom 80 jaar bevrijding afgerond. In 2025 zal er, in samenwerking met betrokken organisaties, meer aandacht zijn voor herdenking van de Watersnoodramp.

Fort Henricusdag

De organisatie van de Vestingspelen op Fort Henricus Q2 2025 (schooljaar 2024/2025) is gestart.

7.2.4 Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid

Er zijn geen noodzakelijke bijstellingen voor dit programma.

7.2.5 Nieuw beleid

Erfgoedbeleid/monumenten (incidenteel 2025: € 70.000)

Het voorbereiden en opstellen van een kerkenvisie in 2025 en 2026 om een duurzame toekomstvisie te ontwikkelen voor de kerken binnen onze gemeente. In het verlengde hiervan wordt de erfgoednota 2018-2022 herzien en bijgewerkt. Er zal aandacht zijn voor Wederopbouwarchitectuur.

Er is onvoldoende capaciteit om de kerkenvisie en het herzien/bijwerken van de erfgoednota intern te faciliteren. Op dit moment wordt onderzocht wat de precies de eenmalige kosten zijn voor het uitvoeren van deze werkzaamheden met behulp van een externe deskundige/partij. Op basis van een globale inschatting wordt er nu al om extra middelen (€ 70.000) gevraagd om in 2025 al vast start te kunnen gaan.

Brede inzet cultuur (structureel 2025: € 30.000)

Inzetten op het vergroten van de deelname aan culturele verenigingen door het verbeteren van de zichtbaarheid en bekendheid. Een toename van het aantal leden bij verenigingen zal niet alleen het culturele leven van onze gemeente verrijken, maar ook een potentieel grotere pool van vrijwilligers en mogelijke bestuursleden voor deze verenigingen genereren. Op het vlak van leden, vrijwilligers en bestuursleden is toename gewenst.

Gelijktijdig wordt kunst en cultuur ingezet ter bevordering van de mentale gezondheid. Door samen te werken met het sociaal domein willen we kunst en cultuur inzetten als een middel om het welzijn van onze inwoners te versterken. Gevraagde middelen € 30.000.

7.2.6 Overzicht van de voorstellen

Programma 2 Kunst, Cultuur en Erfgoed	Jaarschijven gemeente Steenberg			
	2025	2026	2027	2028
Noodzakelijke bijstelling bestaand beleid				
	0	0	0	0
Subtotaal noodzakelijke bijstelling bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid				
Erfgoedbeleid/monumenten	70.000	0	0	0
Brede inzet cultuur	30.000	30.000	30.000	30.000
Subtotaal nieuw beleid	100.000	30.000	30.000	30.000
Waarvan incidenteel te dekken via de Algemene Reserve	0	0	0	0
Totaal programma 2	100.000	30.000	30.000	30.000

Programma **fysieke
leefomgeving en
duurzaamheid**

7.3 Programma Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid

Leefomgeving en Duurzaamheid gaat over de leefomgeving van onze inwoners en ondernemers, bijvoorbeeld de buurt, de wijk, het centrum, het buitengebied, het bedrijventerrein of het sportveld. Een schone en veilige leefomgeving voor inwoners, ondernemers en verenigingen staat centraal. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de toekomst.

7.3.1 Portefeuillehouders

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Nadir Baali

7.3.2 Onze ambitie

Binnen dit programma vallen de volgende College prioriteiten:

Collegeactieprogramma (CAP):

- **Prioriteit Actieplan Wonen**

Stand van zaken

Het actieplan wonen is vastgesteld in de collegevergadering van dd. 22/08/2023. Naar aanleiding van de vaststelling van de Woonzorgvisie op 28 maart 2024 door de gemeenteraad is het actieplan op een beperkt aantal punten geactualiseerd. 2025 staat in het teken van de uitvoer van het actieplan.

Perspectiefnota 2025

2025 staat in het teken van de uitvoer van het actieplan.

Hierbij valt te denken aan, verduurzaming bestaande woningvoorraad, in het bijzonder voor woningeigenaren met een lager inkomen, een nadere uitwerking voor de uitstroom maatschappelijke opvang en onderzoek naar locaties voor beschermd wonen. Voor de uitvoer van het actieplan worden voor zover nodig per actie middelen gevraagd aan de gemeenteraad.

- **Prioriteit Ontwikkelpannen**

Stand van zaken

Het ontwikkelplan Dinteloord wordt naar verwachting in het najaar 2024 aan de raad geboden. Daarna zal er een evaluatie plaatsvinden om te bezien hoe verder te gaan met ontwikkelplannen voor de overige kernen.

Perspectiefnota 2025

Er zijn voor 2024 en 2025 middelen in de begroting opgenomen.

- **Prioriteit Duurzaamheid**

Stand van zaken

In april 2024 is het beleidskader 'DuurSAMEN 2024-2030' vastgesteld met daarin 20 concreet geformuleerde doelstellingen. Er wordt gewerkt vanuit vier programmathema's: Energie, Circulariteit, Klimaatadaptatie en Biodiversiteit.

Ook is er een programmaplan en een meerjarig uitvoeringsprogramma opgesteld. Het uitvoeringsprogramma is onderverdeeld in jaarschijven. De eerste jaarschijven zijn 2024-

2026. Hieraan wordt uitvoering gegeven. In 2024 stellen we eerst een monitor op om de voortgang te kunnen blijven meten.

Perspectiefnota 2025

In 2025 richten we ons op het uitvoeren van een 0-meting, het installeren van een 'duurzame denktank' en geven we uitvoer aan de 1e tranche van het uitvoeringsprogramma.

Voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma zijn er voor 2025 middelen aanwezig van het CAP en vanuit het Rijk beschikbaar gestelde middelen SPUK en CDOKE.

- **Gebiedsontwikkeling**

Stand van zaken

Voor Reinierpolder III wordt in het voorjaar 2024 een haalbaarheidsstudie verricht waarvan besluitvorming in het najaar 2024 wordt verwacht.

De verkeersonderzoeken naar de hoofd ontsluitingsstructuur worden in het najaar van 2024 afgerond en geven duidelijkheid over de gewenste ontsluitingsstructuur van de kern Steenbergen.

Perspectiefnota 2025

In de begroting 2024 zijn middelen gereserveerd voor een programmamanager, een projectleider Reinierpolder III, een adviseur grondzaken/jurist en programma-/projectondersteuning.

Als positief wordt besloten over de haalbaarheidsstudie Reinierpolder III, wordt per 1 januari 2025 een grondexploitatie geopend. Hieraan kunnen de kosten van de projectleider ten laste worden gebracht.

Vooralsnog worden de kosten van de programmamanager ten laste van de CAP-middelen gebracht. De kosten van de Jurist/Adviseur Grondzaken en de Projectondersteuner worden voorgefinancierd door de CAP-middelen en uiteindelijk ten laste gebracht van de projecten.

Overige projecten:

- **Vitale Vesting**

Stand van zaken

Driehonderd woningen aanpakken, dat doe je niet in één keer. Daarom wordt dit gefaseerd uitgevoerd middels deelplannen en projecten in de periode tot en met 2035. Het eerste deelplan gaat over de Gummarusvelden en het Doktersdreefje. De vaststelling van het bestemmingsplan voor dit deelgebied is gepland voor het vierde kwartaal van 2024.

Perspectiefnota 2025

Vanuit de uitwerking van het programma volgen de keuzes voor de inrichting van de diverse projectlocatie. Hieraan gekoppeld volgt ook de financiële uitwerking.

- **Normalisatie woonwagencentra**

Stand van zaken

Het project beoogt de drie woonwagenlocaties in de gemeente Steenbergen te normaliseren: blijvend schoon, heel en veilig. Daarbij wil de gemeente afstand doen van het eigendom van de woonwagenstandplaatsen. In het raadsbesluit van december 2022

is vastgelegd dat er op termijn 5 nieuwe woonwagendplaatsen moeten worden gerealiseerd (Dinteloord: 2; Nieuw-Vossemeer: 3). De raad heeft budget beschikbaar gesteld om die uitbreiding voor te bereiden. Zij moet nog een besluit over de daadwerkelijke uitbreiding nemen.

Inmiddels is de openbare ruimte van de locatie Westlandse Langeweg heringericht. Ditzelfde gebeurt na de bouwvak 2024 voor de locaties De Weel en Tolsedijk. Dit is voor 2025 afgerond.

De verkoop van woonwagendplaatsen aan particulieren (zittende huurders of personen van de wachtlijst) is nagenoeg afgerond. Er zitten nog enkele personen in het kooptraject. Deze trajecten zijn voor 2025 afgerond.

Het gesprek over de overdracht van de resterende huurwagendplaatsen aan de corporaties loopt en zal resulteren in een raadsvoorstel na de zomervakantie van 2024 (maar voor 2025). Dit voorstel zal ook de aanleg van nieuwe standplaatsen omvatten. Het voor de uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen benodigde bestemmingsplan wordt de raad tegelijkertijd met het genoemde voorstel over de standplaatsen aangeboden.

Dit alles moet erin resulteren dat dit project voor 2025 wordt afgerond. Als dit inderdaad gebeurt dan is de consequentie daarvan dat de post 'woonwagencentra' per 2025 uit de gemeentelijke begroting verdwijnt.

Perspectiefnota 2025

Geen acties

- **Omgevingsvisie**

Stand van zaken

Het proces voor het opstellen van de omgevingsvisie bestaat grofweg uit drie fases:

- Inventariseren en opstellen concept (2024);
- Opstellen ontwerp omgevingsvisie (eerste helft van 2025);
- Ontwikkelen vast te stellen omgevingsvisie (in de tweede helft van 2025).

De fase van inventariseren en het opstellen van het concept is in uitvoering.

Perspectiefnota 2025

De vaststelling van de omgevingsvisie staat gepland voor de tweede helft van 2025. De middelen voor de ontwikkeling van de visie zijn opgenomen in de meerjarenbegroting

- **Uitvoeringsprogramma Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan (GVVP)**

Stand van zaken

Er wordt gewerkt aan diverse acties vanuit het uitvoeringsprogramma GVVP. Hierbij valt te denken aan de diverse infrastructurele studies die worden uitgevoerd voor de kern Steenberg, Dinteloord en Kruisland. Tevens loopt er een traject naar de inrichtingsplannen voor de buurtschappen. Afronding van de acties is gepland voor eind 2024 en de resultaten dienen als input voor het nieuw op te stellen uitvoeringsprogramma GVVP 2026-2030.

Perspectiefnota 2025

In 2025 wordt er verder invulling gegeven aan tweeëntwintig (doorlopende) GVVP-acties uit voorgaande jaren. Naast de doorlopende acties worden in 2025 vijf nieuwe GVVP-acties opgestart:

- Parkeeronderzoek bestaande woonwijken;
- Parkeeronderzoek Dinteloord;
- Opstellen nieuwe beleidsregels parkeernormen;
- Aanpakken verkeers- en parkeerproblematiek rondom de Lindenburghlaan en de wijk Buiten de Veste;
- Raadsvoorstel aanleggen kabelgootjes voor elektrisch laden - vergelijking van pilots andere gemeenten;

Voor een totaaloverzicht van de GVVP-acties in 2025 wordt verwezen naar de bijlage uitvoeringsprogramma GVVP.

Het huidige uitvoeringsprogramma GVVP loopt tot en met 2025. In datzelfde jaar wordt een tussentijdse beleidsevaluatie uitgevoerd en volgt mede op basis van de evaluatie, de ontwikkeling van een uitvoeringsprogramma 2026-2030.

Voor de uitvoering van bovenstaande GVVP-studies voor de jaarschijf 2025 wordt een last van € 260.000 verwacht. Bij het vaststellen van het raadsbesluit GVVP is voor de jaarschijf 2025 € 96.500 gereserveerd voor de GVVP-studies. Dit levert een tekort op van c.a. € 160.000. Dit is inclusief de verlenging van de inhuur van een tijdelijke medewerker.

• **Verkeersveiligheidsagenda 2025-2026**

Stand van zaken

In het najaar van 2025 wordt een verzoek gedaan voor cofinanciering bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, ter verbetering van de verkeersveiligheid in onze gemeente.

In 2024 worden de uitkomsten van de verkeersanalyse vergeleken met het uitvoeringsprogramma voor het grootonderhoud. Samen met de uitkomsten van de verkeersmeldingen, drempelschouw, onderzoek naar de zebrapaden en kwaliteitsnetwerkbouwverkeer wordt een verkeersveiligheidsagenda opgesteld. Deze verkeersveiligheidsagenda dient als basis om cofinanciering aan te vragen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Ook wordt in 2024 duidelijk wat de verkeersveiligheidsmaatregelen gaan worden voor de buurtschappen, Oude Heijdijk (V.07 (Inrichtings-)plan buurtschappen Notendaal, Oude Heijdijk, Stoofdijk (Zwarte Ruit), Koeveringsdijk en Boompjesdijk) en voor de schoolomgevingen (V.08 Onderzoek verkeersveilige schoolomgevingen).

Perspectiefnota 2025

In 2025 wordt de verkeersveiligheidsagenda 2025-2026 geïntegreerd in het nieuwe uitvoeringsprogramma van het GVVP.

Voor de uitvoering van bovenstaande GVVP-studies voor de jaarschijf 2025 wordt een last van € 250.500 verwacht. Dit is inclusief de verlenging van de inhuur van een tijdelijke medewerker. Bij de begroting 2025 zal worden voorgesteld om hiervoor de desbetreffende reserve te benutten.

7.3.3 Ontwikkelingen bestaand beleid

Bomenbeheerplan

Het bomenbeheerplan van de gemeente Steenberggen heeft als doel een duurzaam beheer van de bomen vast te leggen, met behoud en versterking van het bomenbestand op lange termijn. Het plan vergroot de biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Het beschrijft de jaarlijkse boomveiligheidscontroles en hoe deze in het beheersysteem worden opgenomen. Resultaten van controles vormen de basis voor planmatig onderhoud. Tegelijk met de boomveiligheidscontroles wordt de onderhoudsbehoefte in kaart gebracht wat leidt tot een jaarlijks onderhoudsplan. Een pilot toont een achterstand in onderhoud, waarvoor extra budget nodig is de komende 3 jaar. In het plan wordt invulling gegeven aan de motie voor dubbele herplantplicht, wat leidt tot kostenstijging voor aanleg en beheer van bomen.

Ecologisch maaibeheer

Eind 2024/begin2025 wordt het ecologisch maaibeheer opnieuw aanbesteed. Op basis van recente aanbestedingen zijn forse stijgingen van aanneemsommen te zien. Deze stijgingen worden veroorzaakt door hogere brandstof- en loonkosten en nieuwe duurzaamheidseisen.

Weginspectie

In 2024 wordt het gehele areaal aan verharde wegen geïnspecteerd, waarbij we als aanvulling op de landelijke methode hebben gekozen voor "risico gestuurd inspecteren". Het voordeel van deze aanvullende methode is dat beter gekeken kan worden naar het beheersen en waar mogelijk van elimineren van risico's aan onze wegen.

De verwachting is dat er meer onderhoud benodigd is dan in voorgaande jaren is gebleken. Dit kan leiden tot extra investeringen in de periode van 2025 en verder. In de begroting van 2025 informeren wij u over de eventueel extra benodigde investeringsruimte.

Riolering buitengebied

In het buitengebied van de gemeente Steenberggen zijn Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA) systemen uit het begin van de eeuw nu bijna aan het einde van hun levensduur van 25 jaar. Problemen met de huidige IBA's vereisen vervanging van de slechtst functionerende systemen voor het komende jaar en daarna. Hoewel hier al rekening mee is gehouden in de begroting, kunnen de kosten mogelijk hoger uitvallen. De gemeente Steenberggen moet volgens de Wet Milieubeheer al het afvalwater binnen haar grenzen inzamelen, tenzij dit niet effectief is. Met de naderende levensduur van de IBA's is dit een geschikt moment voor de gemeente om de riolering in het buitengebied duurzamer te organiseren, waarbij bijvoorbeeld geen vuil water meer in open water geloosd wordt. Samenwerking met omliggende gemeenten wordt hierbij gezocht.

Arbeidsmigratie

Arbeidsmigranten werken en wonen in onze gemeente. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de lokale en regionale economie. Zoals opgenomen in het op 30 januari 2020 vastgestelde beleidskader voor arbeidsmigratie, is de inzet gericht om vraagstukken over huisvesting, integratie en sociale cohesie in samenhang op te pakken. Op het gebied van huisvesting zetten we ons in voor voldoende maatschappelijk verantwoorde en legale huisvesting voor arbeidsmigranten. Indien nodig handhaven wij bij onwenselijke situaties. De overige adressen worden projectmatig gehandhaafd aangezien toezicht en handhaving niet mogelijk is binnen de reguliere formatie vanwege de intensiteit die controles en handhaving vragen.

Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Deze wet vervangt 26 bestaande wetten en vraagt om een andere manier van werken. Het gaat om een integrale, participatieve werkwijze, waarbij de gemeente inzet op maatwerk en zorg draagt voor een ketensamenwerking. 2024 is een transitiejaar welke in het teken staat van het opdoen van ervaringen en het leren werken met de omgevingswet.

De Omgevingswet stelt eveneens eisen aan de gemeente. Het gaat om kwaliteitscriteria om zo inzichtelijk te maken welke kwaliteit burgers, bedrijven en instellingen mogen verwachten bij de uitvoering of de invulling van de kernactiviteiten vanuit de Omgevingswet.

De kwaliteitscriteria gaan onder andere over de kritische massa (deskundigheid en ervaring). Als onderdeel van de transitie wordt in 2024 getoetst of de gemeente Steenbergens voldoet aan de criteria. Dit is niet facultatief. De gemeente is verplicht om te voldoen.

Na de toetsing volgt een verbeterplan voor die onderdelen waar we niet aan voldoen. Dat kan gaan over het trainen en opleiden van medewerkers, maar kan ook gaan over een kwantiteitsvraagstuk als we voor een bepaalde activiteit niet voldoende FTE beschikbaar hebben. In het najaar van 2024 volgt de scan en toetsing aan de criteria.

7.3.4 Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid

Overige uitgaven wegen (€ 30.000 structureel)

Bij wegen is er € 62.000 begroot voor "overige kosten wegen". Deze post dekt kosten zoals WVS-inzet voor klein onderhoud van wegen (< 10m²), aanschaf en huur van materiaal/gereedschap, en werkzaamheden door derden. In voorgaande jaren zijn de kosten op deze post hoger uitgevallen, maar dit is gecompenseerd door overschotten bij andere posten, zoals klein onderhoud van wegen. Aangezien er nu een besparing mogelijk is bij die andere posten, wordt voorgesteld om de post "overige kosten wegen" structureel te verhogen met € 30.000.

Van Afval Naar Grondstof (VANG) (€ 25.000 incidenteel voor 2025)

Dat omgekeerd inzamelen werkt is al bewezen. Echter de doelstelling van 100 kg restafval per inwoner wordt niet gehaald. Daarom wordt het beleidsplan VANG geëvalueerd.

De evaluatie van het VANG beleid en de conclusies en aanbevelingen voor de komende jaren worden aan de raad voorgelegd. De voorbereidingskosten worden geraamd op € 25.000.

Inzameling PMD (Plastic, Metaal en Drankkarton) (Budgetneutraal)

Het is van belang dat de kwaliteit van het ingezamelde PMD goed is, zodat deze grondstofstroom zo optimaal mogelijk gerecycled kan worden. Helaas zorgt vervuiling van het PMD regelmatig tot afkeur van de vracht. Hierdoor loopt de gemeente de inzamelvergoeding van het Afvalfonds Verpakkingen mis. Om dit in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen zal er meer moeten worden geïnvesteerd in voorlichting (communicatie) en toezicht (handhaving). Voor 2025 en 2026 is daar een eenmalig bedrag voor benodigd van € 50.000. Het benodigde bedrag zal vanuit de afvalstoffenheffing (of voorziening) wordt bekostigd.

Integraal beheerkader openbare ruimte (€ 60.000 incidenteel voor 2025)

In 2021 heeft de gemeente Steenbergens een Integraal beheerkader (IBK) Openbare Ruimte opgesteld voor de assets Wegen, Civiele Kunstwerken, Openbare Verlichting en Groen. Vanaf 2025 moet dit beheerkader worden geactualiseerd en zal het worden doorontwikkeld naar een Integraal Maatschappelijk beheerkader (IMBK). Hierin stellen we een integraal beheerkader vast voor de genoemde assets, inclusief spelen en straatmeubilair, en maken we de koppeling met de

maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven die op de openbare ruimte afkomen. Denk hierbij aan duurzaamheid en klimaat. Onderdeel van het IMBK is de financiële doorrekening per asset met als resultaat de benodigde middelen voor de komende planperiode (2026-2029). De éénmalige kosten hiervoor zijn € 60.000.

Areaal uitbreiding onderhoud openbare ruimte (€60.000 structureel)

Het areaal aan openbare ruimte dat onderhouden moet worden is toegenomen. Dit vanwege nieuwbouwwontwikkelingen waarbij in de plannen onvoldoende budget is opgenomen voor structureel onderhoud van de openbare ruimte. Ook neemt de intensiteit van onderhoud toe ten gevolge van een duurzamere inrichting. Dit betekent dat er structureel extra kosten gemaakt worden en capaciteit nodig is om het onderhoud uit te kunnen voeren. Als hier niet structureel op wordt ingespeeld, kunnen er problemen ontstaan zoals overbelasting en financiële tekorten of een onderhoudsstaat van de openbare ruimte die niet aansluit bij wat gewenst is.

Daarnaast neemt het aantal medewerkers van WVS af, wat ook een uitdaging vormt. Zij zorgen samen met onze eigen mensen voor het onderhoud van de openbare ruimte. Om de kwaliteit van de openbare ruimte (op korte termijn) te waarborgen, is extra personeel nodig. Op de (midden)lange termijn zal worden onderzocht hoe om te gaan met de afname van medewerkers bij WVS en de impact op het onderhoud van de openbare ruimte. Mede omdat de krimp van het personeelsbestand bij de WVS naar verwachting zich de komende jaren zal doorzetten is het van belang hierop in te spelen. Om op korte termijn de krimp op te vangen volgt een extra formatie uitvraag van 1 fte.

7.3.5 Nieuw beleid

Gemeentelijk Waterprogramma

Het Gemeentelijk Waterprogramma is geactualiseerd voor de planperiode 2024-2027 en volgt het vGRP van 2020-2023 op. Het GWP fungeert als een belangrijk instrument om in te kunnen spelen op de trends en ontwikkelingen binnen dit vakgebied. Met onder andere extremere weersomstandigheden door klimaatverandering, veranderende verhoudingen tussen overheid en burgers, en wijzigingen in wetgeving.

Naar verwachting zal het GWP na de zomer ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd, zodat we de financiële consequenties kunnen verwerken in de begroting van 2025. Hierbij zullen ook de kwesties met betrekking tot de IBA's worden opgenomen. De huidige budgetten zijn beperkt en we anticiperen op een (aanzienlijke) stijging van het tarief.

Verduurzaming; wagenpark

De gemeente wil het wagenpark verduurzamen, maar dit is complex vanwege beperkte laadcapaciteit, investeringen in laadinfrastructuur, verzekeringseisen, hoge kosten van duurzame voertuigen en marktontwikkelingen. Voertuigen worden nu pas vervangen als de onderhoudskosten te hoog worden. Het uitstellen hiervan is ongewenst omdat dit de taken en kosten onder druk zet. Het plan is om essentiële voertuigen in de komende twee jaar te vervangen en enkele proefprojecten te starten om de vervanging duurzaam te laten verlopen. Op basis hiervan wordt op middellange termijn besloten hoe het wagenpark verduurzaamd kan worden. Voertuigen die qua afschrijving vervangen moeten worden, maar technisch nog kunnen worden gebruikt, zullen vanaf 2026 worden vervangen. Een voorstel wordt voor de zomer gedaan, waarbij praktische haalbaarheid en kosten afgewogen worden. Financiële gevolgen worden meerjarig opgenomen in de begroting van 2025.

Verduurzaming; robotmaaiers

Het onderhoud van sportvelden bij voetbalclubs staat onder druk door factoren zoals hoge brandstofprijzen, arbeidsmarktdruk, CO2-reductie, duurzaam ondernemen en beperkingen in onkruidbestrijding. Om hierop in te spelen, wil de gemeente Steenbergen robotmaaiers gaan gebruiken voor het maaien van de 9 natuurgras sportvelden.

De financiële consequenties worden meerjarig verwerkt in de begroting van 2025.

Verduurzaming; verkeersborden

Het plan is om de vervanging van verkeersborden te verduurzamen door over te stappen op kunststof verkeersborden. Door gebruik te maken van kunststof zijn de borden minder diefstalgevoelig (oud ijzer levert meer op).

De vervanging van de verkeersborden zal de komende jaren geleidelijk plaatsvinden en de kosten hiervan worden gedekt met bestaande middelen.

Parkeerbeleid/fonds

Het uitvoeringsprogramma GVVP staat voor 2025 in het teken van evaluatie van het parkeerbeleid en het opmaken van een nieuwe GVVP-uitvoeringsprogramma 2026-2030. Voor een totaaloverzicht van de GVVP-acties in 2025 wordt verwezen naar de bijlage uitvoeringsprogramma GVVP.

Beleidsplan onderhoud onverharde wegen (€ 35.000 incidenteel voor 2025)

In ons areaal hebben we diverse onverharde wegen. Hier voeren wij 2x per jaar onderhoud aan uit. De onverharde wegen worden dan aangevuld en afgevlakt.

Naar aanleiding van meldingen merken wij dat deze wijze van onderhoud niet altijd afdoende is. De behoefte in meer regulier onderhoud of asfalteren van de onverharde wegen groeit. Om beleidskeuzes te maken voor wat betreft de mate van onderhoud en het mogelijk asfalteren van puinwegen af te wegen willen we een beleidsplan opstellen. Hierin wordt onder andere de huidige staat, het minimaal benodigde onderhoud en de mogelijkheden voor wensen van gebruikers in opgenomen.

Integraal veiligheidsbeleid technische installaties (€ 50.000 incidenteel voor 2025 en vanaf 2026 € 10.000 structureel)

In de gemeentelijke organisatie wordt onderhoud gepleegd aan elektrotechnische installaties in de openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed, zoals verlichting en rioolpompen. Het integraal veiligheidsbeleid voor elektrische installaties streeft naar veiligheid, kwaliteit en continuïteit. De Arboret en NEN3140 zijn van toepassing op elektrische installaties, waarbij een installatieverantwoordelijke verplicht is. Het ontbreken hiervan kan leiden tot storingen, onveilige situaties en hogere kosten. Een installatieverantwoordelijke binnen de gemeente is dus essentieel om boetes van de Arbeidsinspectie te voorkomen. Voor dit doel is incidenteel € 50.000 nodig voor het veiligheidsbeleid en de implementatie, en structureel € 10.000 voor onderhoud van installaties en beleid.

Gebruik gemeentegronden en (nuts)voorzieningen (€ 30.000 incidenteel voor 2025)

De gemeente Steenbergen kan kosten in rekening brengen voor het gebruik van gemeentegrond en nutsvoorzieningen, zoals stroom, riolering en water. Dit kan verplicht zijn volgens de financiële verordening van de gemeente. Voorbeelden zijn objecten op openbare grond, zoals een steiger bij een bouwplaats, een terras of een kermis. Het doorberekenen van deze kosten kan via een precarioverordening of een huurovereenkomst. Momenteel dekt de gemeente deze kosten niet volledig en ontbreekt een duidelijk kader. Hierdoor worden veel kosten niet doorberekend of gebeurt dit op basis van verouderde regelingen die niet voldoen aan de wetgeving. De

opbrengsten zijn afhankelijk van de te maken beleidskeuzes. In 2025 wordt een uniform kader ontwikkeld en geïmplementeerd om de kosten voor het gebruik van nutsvoorzieningen en gemeentegrond consistent door te belasten. Hiervoor wordt een eenmalig bedrag van € 30.000 geraamd voor de inhuur van een deskundige voor de ontwikkeling en uitwerking van het kader.

7.3.6 Overzicht van de voorstellen

Programma 3 Fysieke leefomgeving en duurzaamheid	Jaarschijven gemeente Steenbergen			
	2025	2026	2027	2028
Noodzakelijke bijstelling bestaand beleid				
Overige uitgaven wegen	30.000	30.000	30.000	30.000
Van Afval Naar Grondstof (VANG)	25.000	0	0	0
Integraal beheerkader openbare ruimte	60.000	0	0	0
Nieuw areaal uitbreiding onderhoud openbare ruimte	60.000	60.000	60.000	60.000
Totaal noodzakelijke bijstelling bestaand beleid	175.000	90.000	90.000	90.000
Nieuw beleid				
Beleidsplan onderhoud onverharde wegen	35.000	0	0	0
Integraal veiligheidsbeleid technische installaties	50.000	10.000	10.000	10.000
Gebruik gemeentegronden en (nuts)voorzieningen	30.000			
Subtotaal nieuw beleid	115.000	10.000	10.000	10.000
Waarvan incidenteel te dekken via de Algemene Reserve	0	0	0	0
Totaal programma 3	290.000	100.000	100.000	100.000

Programma **economie,** **werk, toerisme en** **recreatie**

7.4 Programma Economie, Werk, Toerisme en Recreatie

De economie is een belangrijke motor voor de ontwikkeling van onze gemeente. Een krachtige lokale economie zorgt voor werkgelegenheid, heeft invloed op wonen, onderwijs en de sociale structuur van een gemeente. Toerisme en recreatie maken de gemeente een aantrekkelijke plek om vrije tijd door te brengen. Niet alleen voor eigen inwoners, maar ook voor bezoekers.

7.4.1 Portefeuillehouders

- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Nadir Baali

7.4.2 Onze ambitie

Binnen dit programma vallen de volgende College prioriteiten:

Collegeactieprogramma (CAP):

- **Prioriteit Economische kracht**

Stand van zaken

Met het aflopen van het huidige beleidskader, vindt er in 2024 een heroriëntatie plaats op basis van de nieuwe langetermijnvisie van het college over de economie van de gemeente Steenberg. Het programma Economische Kracht wordt met een frisse blik bekeken, waarbij de organisatorische capaciteit, personele inzet en accountmanagement belangrijke aandachtspunten zijn. De structuur en opzet van het plan zullen verder worden besproken. Dit kan tot een aangepast uitvoeringsprogramma leiden.

Op basis van de nog vast te stellen position paper wordt een business proposal voor de zakelijke markt ontwikkeld.

Perspectiefnota 2025

Het beleidskader voor economische kracht – Samen voor een sterke economie - zal in 2025 verder worden uitgevoerd, eventueel met een aangepast uitvoeringsprogramma. Het toegewezen budget wordt gebruikt om het uitvoeringsplan te realiseren.

Overige projecten:

- **Recreatieve ontwikkeling Fort Henricus**

Stand van zaken

De gemeenteraad heeft in 2022 de gebiedsvisie 'buitengebied De Heen en Steenberg' en een detaillering daarvan voor Fort Henricus vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de locatie Schansdijk 5, De Heen (gelegen naast Fort Henricus) een rol kon spelen bij het vergroten van de beleefbaarheid van het fort. Om dit doel te bereiken is een aanbesteding uitgezet. Het college heeft op 12 maart 2024 moeten besluiten deze aanbesteding in te trekken.

Het college is van mening dat de grondpositie erg strategisch ligt; niet alleen direct naast Fort Henricus, maar ook naast de Steenbergsche Haven en in het verlengde van de Westhavendijk. Gelet de ligging en op de plannen tot ontwikkeling van de loodsen aan de Westhavendijk (onder het aquaduct A4) is het voorstelbaar dat op enig moment ook beweging in het gebied boven het aquaduct A4 ontstaat. De locatie kan daarom in haar optiek op een later moment alsnog bijdragen aan het realiseren van de door de raad vastgestelde gebiedsvisies. Om die reden heeft het college de raad voorgesteld het

vastgoed aan Schansdijk 5, De Heen niet te verkopen, maar als strategisch eigendom aan te merken en in bezit te houden.

Wanneer het college passende, realiseerbare en daarmee serieuze plannen voor deze locatie van derden ontvangt, worden die aan de raad voorgelegd. Het college neemt zelf geen initiatief tot het ontwikkelen van de locatie.

Perspectiefnota 2025

Op het moment van schrijven van deze tekst zijn uw besluit en de eventuele consequenties voor de begroting 2025 en verder nog niet bekend.

- **Linie van Eendracht**

Stand van zaken

Met het toekennen van de Interreg subsidie is het project Linie van de Eendracht formeel gestart op 15 augustus 2023 en heeft een maximale doorlooptijd van 3 jaar. Binnen het project worden 5 locaties "beleefbaar" gemaakt, waaronder één locatie in de gemeente Steenberg (‘einde veerweg’ bij het Schelde-Rijnkanaal in Nieuw-Vossemeer). De realisatie van een luisterschelp staat hier gepland, tevens wordt er langs de gehele linie een route (wandelen/fietsen) ontwikkeld. Voor deze twee activiteiten is budget opgenomen in de begroting á € 75.000.

Perspectiefnota 2025

De locatie waar de Luisterschelp is voorzien heeft, samen met de locatie voormalige zwembad, de potentie tot hoogwaardige recreatieve verblijfsplaats. Om dit te bereiken is eerst groot onderhoud van beide locaties nodig, hierover worden productieve gesprekken gevoerd met Rijkswaterstaat. Door de urgentie (doorlooptijd Interreg project) en het momentum (samenwerking met Rijkswaterstaat) wordt er gestart met voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden.

- **Toeristisch recreatieve visie Nieuw-Vossemeer**

Stand van zaken

In 2020 en 2021 zijn er verschillende documenten vastgesteld en een investeringskrediet beschikbaar gesteld om tot uitvoering van een toeristisch recreatieve visie Nieuw-Vossemeer te komen. Er zijn vanaf die tijd wel acties ondernomen om tot uitvoering te komen, maar deze hebben nog niet tot de gewenste resultaten geleid. Het investeringskrediet is inmiddels vervallen. In 2024 zal een programmaplan opgesteld worden met voor een veertiental projecten een projectplan. Deze zullen aan de raad voorgelegd worden met het verzoek wederom een investeringskrediet open te stellen. Indien de middelen beschikbaar worden gesteld kunnen de projecten uitgevoerd worden.

In het tweede deel van 2024 zullen de projecten in beeld worden gebracht en naar de raad worden geleid.

Perspectiefnota 2025

Het investeringskrediet is inmiddels vervallen. In 2024 zal een programmaplan opgesteld worden met voor een veertiental projecten een projectplan. Deze zullen aan de raad voorgelegd worden met het verzoek wederom een investeringskrediet open te stellen. Indien de middelen beschikbaar worden gesteld kunnen de projecten uitgevoerd worden.

7.4.3 Ontwikkelingen bestaand beleid

Reclameborden/beleid

De centrumgebieden van Steenberg en Dinteloord kennen de reclamebelasting voor openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Daarnaast worden op verschillende manieren reclame-uitingen geplaatst op en aan de openbare weg. Het doorberekenen van kosten voor gebruik van de openbare ruimte voor onder andere reclame-uitingen zal bij het tot stand komen van beleid meegenomen worden. Er zijn geen ontwikkelingen bestaand beleid voor dit programma.

7.4.4 Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid

Linie van Eendracht (€ 60.000 incidenteel voor 2025 en vanaf 2026 € 10.000 structureel)

Vanwege de urgentie van het Interreg-project en de samenwerking met Rijkswaterstaat, beginnen we met de voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden. Er is € 60.000 nodig voor de start van deze werkzaamheden op de locatie aan het einde van de Veerweg in Nieuw-Vossemeer. Daarnaast is er jaarlijks € 10.000 benodigd voor het onderhoud van de luisterschelp en de locatie.

7.4.5 Nieuw beleid

Er zijn geen ontwikkelingen nieuw beleid voor dit programma.

7.4.6 Overzicht van de voorstellen

Programma 4 Economie, Werk, Toerisme en Recreatie	Jaarschijven gemeente Steenbergen			
	2025	2026	2027	2028
Noodzakelijke bijstelling bestaand beleid				
Linie van Eendracht	60.000	10.000	10.000	10.000
Totaal noodzakelijke bijstelling bestaand beleid	60.000	10.000	10.000	10.000
Nieuw beleid				
	0	0	0	0
Subtotaal nieuw beleid	0	0	0	0
Waarvan incidenteel te dekken via de Algemene Reserve	0	0	0	0
Totaal programma 4	60.000	10.000	10.000	10.000

Programma **bestuur** **en dienstverlening**

7.5 Programma Bestuur en Dienstverlening

Bestuur en Dienstverlening gaat over de relatie van de gemeente met onze inwoners, ondernemers, medewerkers en samenwerkingspartners. Het gaat hierbij om overheidsparticipatie (het ondersteunen van initiatieven vanuit de bevolking en bedrijfsleven), dienstverlening, onze eigen organisatie en om de samenwerking met andere gemeenten en organisaties. De manier van communiceren is hierbij een belangrijk aspect.

7.5.1 Portefeuillehouders

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Nadir Baali

7.5.2 Onze ambitie

Voor dit programma zijn geen collegeprioriteiten opgenomen.

7.5.3 Ontwikkelingen bestaand beleid

Dienstverlening

We streven ernaar om in ONS Gemeentehuis een gastvrije omgeving te bieden, waarin mensen zich welkom, gewaardeerd en op hun gemak voelen. Het gaat erom een positieve ervaring te bieden aan iedereen die ONS Gemeentehuis bezoekt, erin werkt of ermee te maken heeft. Het gaat niet alleen om een prettige omgeving maar ook om een klantgerichte benadering. Iedere medewerker in het gemeentehuis moet vriendelijk, behulpzaam en empathisch zijn bij het omgaan met bezoekers en andere stakeholders. Het is belangrijk dat ze luisteren naar de behoeften en vragen van de bezoekers en snel en adequaat reageren.

Ontwikkelingen in de samenleving hebben invloed op de dienstverlening van gemeenten. Vanaf 28 juni 2025 treedt de Implementatiewet toegankelijkheidsvoorschriften in werking. Gemeenten en andere publieke en private organisaties moeten ervoor zorgen dat de producten en diensten die zij aanbieden, zoals openbare gebouwen, websites, openbaar vervoer en andere faciliteiten, voldoen aan de toegankelijkheidsnormen die zijn vastgesteld in deze wet. De wet voorziet dat producten en diensten zodanig ontworpen en aangeboden worden dat hierbij rekening wordt gehouden met de behoeften van mensen met verschillende soorten beperkingen. Dit draagt bij aan het creëren van een inclusieve samenleving waarin alle burgers gelijke toegang hebben tot essentiële diensten en voorzieningen.

In de tweede helft van 2024 wordt het Uitvoeringsprogramma 2023-2025 herijkt voor de periode 2025-2027. Hierbij wordt naast herijking van de huidige doelstellingen aangesloten op de meest recente wet- en regelgeving en ontwikkelingen zoals de invoering van de omgevingswet en ons gemeentelijk participatiebeleid. Onze kwaliteit en tijdigheid van onze dienstverlening staan voorop. Net zoals met de piek in de uitgifte van reisbewijzen nemen we maatregelen om deze normen te blijven borgen. Voor de realisatie van het Uitvoeringsprogramma Dienstverlening is een structureel budget van € 60.000 opgenomen in de begroting. Mogelijk dat een extra impuls nodig is om een inhaalslag over 2023-2024 te maken.

Door gebruik te maken van nieuwe technologieën en innovatieve benaderingen kan de dienstverlening verder worden verbeterd. Het is cruciaal dat we dit op een manier doen die aansluit bij de behoeften en samenstelling van onze inwoners. We moeten de niet-digitale en

digitale processen harmoniseren en de systemen integreren. Dit alles met ruimte voor de bijzondere menselijke maat die men in Steenbergen zo weet te waarderen. Het meest recente onderzoek leverde ons een 8,3 op.

Informatiebeheer

De gemeente Steenbergen is sinds 2019 aangesloten bij Equalit, dat een ICT-samenwerkingsverband faciliteert voor 12 lokale overheden. Het doel is om de ICT-kosten te verlagen, de kwaliteit te verhogen en de kwetsbaarheid op ICT-gebied te verminderen. Omdat Equalit ook in de toekomst een betrouwbare en betaalbare partner wil blijven vindt momenteel herijking plaats van de strategie en bijbehorende governance.

Vanuit de gemeente werken de teams Informatiebeheer en Control & Kwaliteit nauw samen met Equalit aan digitale oplossingen voor de interne organisatie en dienstverlening naar inwoners en bedrijven. Hierbij wordt met inachtneming van wet- en regelgeving steeds meer gekeken naar de gehele levenscyclus van informatie. Vanaf het eerste moment dat data binnenkomt, de verwerking tot informatie, het delen van informatie en tenslotte vernietiging op basis van wettelijke bepalingen.

In navolging van Equalit is binnen de gemeente een ICT-portfolioteam opgericht. Initiatieven en wensen ten aanzien van ICT worden door het portfolioteam beoordeeld en van advies voor het Concern MT voorzien. Het doel van een ICT-portfolioteam is om het beheer en de ontwikkeling van de ICT-projecten en -initiatieven binnen de gemeente te coördineren en te optimaliseren. Door prioriteren draagt het team bij aan het effectief beheren van inzet van beschikbare middelen. Door het samenbrengen van alle initiatieven wordt het makkelijker om risico's te identificeren en te beheersen. En wordt het mogelijk om integraal de voortgang en prestaties van ICT-projecten en -initiatieven te monitoren en te rapporteren.

Als gevolg van nieuwe wetgeving en ontwikkelingen rondom het e-depot worden steeds strengere eisen aan de data in onze systemen gesteld. Deze strengere eisen aan data leiden tot een aantal verbeterpunten die voortvloeien uit het archiefinspectieverslag 2023. Voor het op kunnen pakken van een aantal actiepunten in dit verbeterplan is extra capaciteit binnen informatiebeheer nodig.

Datagedreven werken

Datagedreven werken omvat het nemen van beslissingen en ondernemen van acties op basis van feitelijke gegevens en analyses. Hiervoor is voortdurende analyse van gegevens nodig om prestaties en trends te begrijpen en toekomstige trends te voorspellen en aanbevelingen te doen. Deze aanpak maakt gebruik van diverse gegevensbronnen, en omvat financiële en operationele data, die samenkomen in een datawarehouse. Vanaf medio 2024 wordt ingezet de benodigde koppelingen te realiseren en integrale (management)rapportages te ontwikkelen. De ontwikkeling van een datawarehouse gebeurt in gezamenlijkheid met Equalit en haar deelnemers.

Cruciaal bij het datagedreven werken is de betrouwbaarheid van de data. Dit betekent dat de gegevens die gebruikt worden voor analyse accuraat, volledig, consistent en actueel moeten zijn. Ook moeten ze beschermd worden tegen manipulatie en beschadiging.

De implementatie van het datagedreven werken vraagt om een projectmatige aanpak en een incidentele impuls van middelen voor de inhuur van een projectleider met expertkennis.

Systemen

Binnen de bedrijfsvoering is voor een aantal processen geen systeem aanwezig of op korte termijn aan vervanging toe:

- Contractbeheer en -Management: Het contractbeheer en -management staat binnen de gemeente Steenbergen nog in de kinderschoenen. Processen moeten worden ingericht, medewerkers moeten worden opgeleid en taken moeten worden beschreven, een systeem om contracten te kunnen beheren moet worden geselecteerd en geïmplementeerd;
- HR: Het huidige personeelsinformatiesysteem wordt per 1 januari 2026 niet meer ondersteund en aangeboden;
- Financiën: Het huidige financiële systeem wordt door de leverancier beperkt doorontwikkeld en ondersteund in afwachting naar de migratie naar de cloud.

Momenteel wordt aan de hand van criteria een aantal scenario's onderzocht ten aanzien van de aanschaf en vervanging van deze systemen.

Contracten

Onze huidige contracten zijn de afgelopen jaren aanzienlijk in prijs gestegen. Voor de begroting 2025 wordt nagegaan welke prijsstijgingen onvermijdelijk zijn en in de begroting moeten worden opgenomen, dan wel waar iets minder wel leidt tot een prijsdaling maar niet tot een noemenswaardige vermindering van de kwaliteit van onze Dienstverlening.

Doorontwikkeling van onze organisatie

Met het aanbieden van het eindrapport van het Programma Organisatieontwikkeling in november 2023 is het programma afgerond en is het aan de organisatie om de doorontwikkeling vorm te geven. Dit gaat over medewerkers, optimaliseren van (digitale) processen en het creëren van een eigentijdse werkomgeving met dito dienstverlening. In januari 2024 is het VNG-programma Arbeidsmarktcrisje gestart. Dit geeft aan hoe lastig het in deze tijd is voor gemeenten om kwalitatief goede arbeidskrachten aan zich te binden en geboeid te laten zijn. De ambitie van de gemeente om te bewegen van een "Beheer-" naar een "Ontwikkelgemeente" vraagt om andere kwaliteiten van onze medewerkers. Hiervoor wordt medio 2024 gekeken, waar we naar toe willen en wat nodig is om daar te komen. Dit kan betekenen dat een aantal medewerkers extra scholing of begeleiding nodig heeft om de benodigde transitie te kunnen maken.

Hybride en flexibel Werken

In opmaat naar de uitvoering van de motie Verhuizing Vraagwijzer en herinrichting raadzaal d.d. 29 juni 2023, het onderdeel verhuizing van Vraagwijzer naar ONS Gemeentehuis is de invoering van het hybride en flexibel werken een randvoorwaarde.

Het efficiënter inrichten van werk-, overleg- en ontmoetingsruimtes stimuleert het integraal SamenWerken, het bevordert het aantal toevallige ontmoetingen, die een bron zijn van creatieve ideeën, kennisdeling, netwerken en het vergroten van het werkplezier en hiermee een belangrijke rol spelen in de dynamiek en cultuur van de gemeente. Voor de invoering van het hybride en flexibel werken zal eerst zal beleid worden opgesteld en zal op basis van uitslagen van

een enquête onder medewerkers een verkenning worden gedaan naar de mogelijkheden passend binnen bestaande middelen of indien nodig begroting 2025. Grotere huisvestingsvraagstukken zijn hierop volgend.

7.5.4 Noodzakelijke bijstellingen bestaand beleid

Projectleider Werkprocessen Bedrijfsvoering (€ 100.000 incidenteel voor 2025)

De gemeente kan haar primaire taken alleen succesvol uitvoeren als het fundament van de bedrijfsvoering en ondersteunende processen goed staat. We zetten in op het steeds meer werken volgens standaard- en lean werkprocessen en het zo efficiënt mogelijk uitvoeren hiervan. Het continue verbeteren moet onderdeel worden van onze cultuur en het werkplezier vergroten. Tegelijkertijd moeten we ook realistisch blijven en zorgen dat kwetsbaarheden in continuïteit en kwaliteit van onze ondersteunende processen worden geminimaliseerd. We zijn kritisch in welke processen we zelfstandig, in samenwerking met of in het geheel niet zelf uitvoeren.

Om het optimaliseren van onze werkprocessen en het borgen van het continue verbeteren in de staande organisatie is het noodzakelijk om hiervoor een kwartiermaker aan te stellen voor 2025. De kwartiermaker ondersteunt de Coördinator Dienstverlening bij de implementatie van Lean principes. Door onder andere het trainen van medewerkers van het op te richten Lean Team en het faciliteren van veranderingsprocessen. Samen bouwen ze draagvlak binnen de organisatie voor de transitie naar een cultuur van continue verbetering. De eenmalige kosten bedragen € 100.000.

7.5.5 Nieuw beleid

De wereld om ons heen verandert continu en innovatieve technologische ontwikkelingen volgen elkaar op. De opmars van AI is niet te stuiten en tegelijkertijd zijn we ook bezig om onze bedrijfsvoering processen op orde te krijgen. We kiezen ervoor eerst het fundament goed te leggen voordat we de mogelijkheden die AI biedt aan onze processen toevoegen. We zullen een goed doordacht en verantwoordelijk AI-beleid voor Steenbergen moeten ontwikkelen, dat gericht is op het maximaliseren van de voordelen van AI terwijl de risico's worden beheerst en de belangen van alle betrokkenen worden beschermd. Ethiek en privacy zullen belangrijke pijlers zijn. We gaan het wiel niet zelf uitvinden en haken aan bij het tempo van Equalit en haar deelnemers.

Afschaffing Bring Your Own Device (€ 30.000 structureel)

Het gebruik van eigen apparatuur door externe inhuurkrachten leidt te vaak tot problemen bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. Daarnaast worden de uitdagingen op informatieveiligheid en het naleven van wet- en regelgeving steeds groter. Het bring your own device principe lijkt in eerste instantie kostenbesparend, echter zijn de verborgen kosten aanzienlijk door de uren die verloren gaan aan het werkbaar maken van de eigen apparatuur voor de omgeving van Steenbergen.

In 2025 is veel apparatuur voor de bestaande medewerkers aan vervanging toe, met deze vervanging willen we ook onze externe inhuur voorzien van apparatuur die via Equalit wordt geleverd en compliant is. Dit vraagt om een impuls van € 30.000.

7.5.6 Overzicht van de voorstellen

Programma 5 Bestuur en Dienstverlening	Jaarschijven gemeente Steenbergen			
	2025	2026	2027	2028
Noodzakelijke bijstelling bestaand beleid				
Projectleider werkprocessen	100.000	0	0	0
Totaal noodzakelijke bijstelling bestaand beleid	100.000	0	0	0
Nieuw beleid				
Afschaffing Bring Your Own Device	30.000	30.000	30.000	30.000
Subtotaal nieuw beleid	30.000	30.000	30.000	30.000
Waarvan incidenteel te dekken via de Algemene Reserve	0	0	0	0
Totaal programma 5	130.000	30.000	30.000	30.000

BIJLAGE 1

Vervangingsinvesteringen

INVESTERINGEN 2025		Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode	Bron
Programma 1 Mens en Samenleving					
66100302	Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Vaert	50.820	2.033	25 jaar	Begroting 2024
66100303	Beveiligingsinstallatie dorps huis Dinteloord	45.980	3.065	15 jaar	Begroting 2024
66100501	Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi	21.190	1.413	15 jaar	Begroting 2024
Programma 3 Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid					
61100000	Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg	65.000	4.333	15 jaar	Begroting 2024
65200010	Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwiel	42.350	2.823	15 jaar	Begroting 2024
65200012	Vloer Gymzaal Merijntje N-V	19.765	1.318	15 jaar	Begroting 2024
65200102	Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin	102.850	6.857	15 jaar	Begroting 2024
65200103	Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel	338.800	22.587	15 jaar	Begroting 2024
65200210	Verv. toplaag sportpark Welberg	420.000	42.000	10 jaar	Begroting 2024
65200210	Sportpark Seringenlaan renovatie toplaag natuurgas	112.000	11.200	10 jaar	Begroting 2024
67200000	Verv. riolering	2.908.000	48.467	60 jaar	Begroting 2024
67200000	Verbeteringskosten riolering	420.000	7.000	60 jaar	Begroting 2024
62100000	Verv. Kunstwerken overigen	736.137	12.269	60 jaar	Begroting 2024
62100100	Verv. masten openbare verlichting	57.034	1.426	40 jaar	Begroting 2024
62100100	Verv. armaturen openbare verlichting	38.022	1.901	20 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	221.000	8.840	25 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	332.000	6.640	50 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan bomen buitengebied	60.000	1.200	50 jaar	Begroting 2024
62100000	Verv. wegen	804.800	32.192	25 jaar	Begroting 2024
Programma 5 Bestuur en Dienstverlening					
60400801	Verv. ledverlichting gemeentehuis	350.000	23.333	15 jaar	Tussentijdse actualisatie (was € 253.906)
60450000	Verv. asfalt werkplaats	165.038	6.602	25 jaar	Begroting 2024
60400801	Vervangen airco's gemeentehuis	105.000	7.000	15 jaar	Tussentijdse actualisatie
Kpl. Rollend materieel					
60450100	Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Renault Master met kraantje	57.000	8.143	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Renault Master	48.000	6.857	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Bestelbus gesloten (Renault)	36.000	5.143	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Ford connect	36.000	5.143	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Trafficbus (Renault)	39.000	4.875	8 jaar	Begroting 2024
60450100	Veegmachine Bucher	250.000	31.250	8 jaar	Begroting 2024
60450100	Sneeuwplough	18.000	1.800	10 jaar	Begroting 2024
60450100	Vorkheftruck Gemeentewerf	38.000	4.750	8 jaar	Begroting 2024
60450100	Tractor New Holland met toebehoren	38.000	7.600	5 jaar	Begroting 2024
60450100	Kubota maaier	14.000	2.800	5 jaar	Begroting 2024
60450100	Houtversnipperaar met motor wijkteam	22.000	3.667	6 jaar	Begroting 2024
60450100	Houtversnipperaar met motor wijkteam	22.000	3.667	6 jaar	Begroting 2024
TOTAAL 2025		8.090.786	348.337		

INVESTERINGEN 2026		Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode	Bron
Programma 1 Mens en Samenleving					
66100303	Verv. lift dorps huis Dinteloord	54.450	3.630	15 jaar	Begroting 2024
Programma 2 Kunst, Cultuur en Erfgoed					
65500101	Vervangen roeden Molen de Vos	150.000	6.000	25 jaar	Tussentijdse actualisatie
Programma 3 Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid					
61100003	Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord	30.182	1.207	25 jaar	Begroting 2024
65200010	Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwiel	48.400	3.227	15 jaar	Begroting 2024
65200102	Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V	24.200	1.613	15 jaar	Begroting 2024
65200102	Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin	91.960	6.131	15 jaar	Begroting 2024
68300505	Renovatie dak woonwagencentra	31.460	1.258	25 jaar	Begroting 2024
65200210	Verv. top laag sportpark Seringenlaan	420.000	42.000	10 jaar	Begroting 2024
67200000	Verv. riolering	950.000	15.833	60 jaar	Begroting 2024
67200000	Verbeteringskosten riolering	395.000	6.583	60 jaar	Begroting 2024
62100100	Verv. masten openbare verlichting	63.295	1.582	40 jaar	Begroting 2024
62100100	Verv. armaturen openbare verlichting	167.994	8.400	20 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	100.000	4.000	25 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	150.000	3.000	50 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan bomen buitengebied	60.000	1.200	50 jaar	Begroting 2024
62100000	Verv. wegen	1.015.000	40.600	25 jaar	Begroting 2024
Programma 5 Bestuur en Dienstverlening					
60400801	CV ketel gemeentehuis	66.016	4.401	15 jaar	Begroting 2024
60400801	Onderzoek duurzame vervanging CV ketel gemeentehuis	25.000	5.000	5 jaar	Tussentijdse actualisatie
Kpl. Rollend materieel					
60450100	Tractor John Deere	80.000	13.333	6 jaar	Begroting 2024
60450100	Scania vrachtwagen	250.000	25.000	10 jaar	Begroting 2024
60450100	Ford connect	36.000	5.143	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Ferrari frees met toebehoren	12.000	1.500	8 jaar	Begroting 2024
60450100	Renault Master met kraantje	59.000	8.429	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Sneeuwplough	18.000	1.800	10 jaar	Begroting 2024
60450100	Waterwagen	16.000	1.333	12 jaar	Begroting 2024
60450100	Renault Master met kiepbak	62.000	7.750	8 jaar	Begroting 2024
60450100	Klepelaar mc connel	32.000	5.333	6 jaar	Begroting 2024
60450100	Klepelaar	16.000	2.667	6 jaar	Begroting 2024
60450100	Bus wijkteam zuid	50.000	7.143	7 jaar	Begroting 2024
TOTAAL 2026		4.473.957	235.096		

INVESTERINGEN 2027		Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode	Bron
Programma 1 Mens en Samenleving					
65600001	Brandmeldinstallatie Bibliotheek Blauwstraat 30	18.000	1.200	15 jaar	Begroting 2024
66100302	Warmwater- en verwarmingsinstallatie dorps huis Siembur	78.650	5.243	15 jaar	Begroting 2024
Programma 3 Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid					
65200010	Vloer sporthal Sporthal t Cromwiel	75.000	5.000	15 jaar	Tussentijdse actualisatie (was € 41.893)
65200011	Brandmeldinstallatie Sporthal de Buitelstee	26.620	1.775	15 jaar	Begroting 2024
65200102	Vervanging zwembadfolie Zwembad de Meermin	323.675	21.578	15 jaar	Begroting 2024
65200103	Regeltechniek installatie Zwembad Aquadintel	38.720	2.581	15 jaar	Begroting 2024
65200102	Badafdekking De Meermin	127.050	8.470	15 jaar	Begroting 2024
65200201	Verv. toplaag sportpark Kruisland	420.000	42.000	10 jaar	Begroting 2024
65200203	Verv. toplaag Sportpark De Danen	420.000	42.000	10 jaar	Begroting 2024
67200000	Verv. riolering	1.475.000	24.583	60 jaar	Begroting 2024
67200000	Verbeteringskosten riolering	375.000	6.250	60 jaar	Begroting 2024
62100000	Verv. Kunstwerken hout	135.429	4.514	30 jaar	Begroting 2024
62100000	Verv. Kunstwerken overigen	33.857	564	60 jaar	Begroting 2024
62100100	Verv. masten openbare verlichting	57.946	1.449	40 jaar	Begroting 2024
62100100	Verv. armaturen openbare verlichting	219.014	10.951	20 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	76.000	3.040	25 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	114.000	2.280	50 jaar	Begroting 2024
65700201	Groenbeheerplan bomen buitengebied	60.000	1.200	50 jaar	Begroting 2024
62100000	Vervanging wegen	270.000	10.800	25 jaar	Begroting 2024
Programma 5 Bestuur en Dienstverlening					
60450000	Verwarminginstallatie werkplaats	18.180	1.212	15 jaar	Begroting 2024
Kpl. Rollend materieel					
60450100	TS Houtsnipperaar	42.000	8.400	5 jaar	Begroting 2024
60450100	Scania vrachtwagen	250.000	25.000	10 jaar	Begroting 2024
60450100	Ford connect	37.000	5.286	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Ford connect	37.000	5.286	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Renault Clio binnendienst	32.000	4.571	7 jaar	Begroting 2024
60450100	Renault Master	52.000	6.500	8 jaar	Begroting 2024
60450100	Ford Transit	52.000	7.429	7 jaar	Begroting 2024
60450100	New Holland	80.000	13.333	6 jaar	Begroting 2024
60450100	Renault Master	52.000	6.500	8 jaar	Begroting 2024
60450100	Kubota RTV	28.000	3.500	8 jaar	Begroting 2024
TOTAAL 2027		5.024.141	282.495		

INVESTERINGEN 2028		Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode	Bron
Programma 1 Mens en Samenleving					
65200011	Renovatie dak + isoleren Sporthal de Buitelstee	125.383	5.015	25 jaar	Meerjarenonderhoudplan (MJOP)
Programma 2 Kunst, Cultuur en Erfgoed					
65500101	Vervangen roeden Molen Assumburg	150.000	6.000	25 jaar	Tussentijdse actualisatie
Programma 3 Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid					
62100100	Verv. masten openbare verlichting	41.900	1.048	40 jaar	Beheerplan
62100100	Verv. armaturen openbare verlichting	135.529	6.776	20 jaar	Beheerplan
62100000	Verv. Kunstwerken hout	33.857	564	60 jaar	Beheerplan
62100000	Verv. Kunstwerken overigen	135.429	5.417	25 jaar	Beheerplan
62100000	Vervanging wegen	318.002	12.720	25 jaar	Beheerplan
65700201	Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	165.000	6.600	25 jaar	Beheerplan
65700201	Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	-	-	50 jaar	Beheerplan
65700201	Groenbeheerplan bomen buitengebied	60.000	1.200	50 jaar	Beheerplan
67200000	Verv. riolering	1.435.000	23.917	60 jaar	Begroting 2023 : tussentijdse evaluatie 2022
67200000	Verv. gemalen riolering	40.000	2.667	15 jaar	Begroting 2023 : tussentijdse evaluatie 2022
67200000	Verbeteringskosten riolering	300.000	5.000	60 jaar	Begroting 2023 : tussentijdse evaluatie 2022
	Dierenverblijf hertenkamp Nieuw-Vossemeer	15.000	1.500	10 jaar	Investeringsplan wagenpark
	Dierenverblijf hertenkamp Steenberg	20.000	2.000	10 jaar	Investeringsplan wagenpark
Kpl. Rollend materieel					
60450100	Sneeuwplough	18.000	1.800	10 jaar	Investeringsplan wagenpark
60450100	John deere met borstel multi	35.000	5.000	7 jaar	Investeringsplan wagenpark
60450100	Ford bestel connect E&B	40.000	5.715	7 jaar	Investeringsplan wagenpark
60450100	Speeltoestellen onderhoudsbus	57.000	7.125	8 jaar	Investeringsplan wagenpark
TOTAAL 2028		3.125.100	100.064		

